

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XX. évf. 100. sz. 1943. május 5 szerda

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Kormányzói kézirattal elnapolták az országgyűlést, Kállay miniszterelnök a MÉP értekezletén megindokolta az elnapolás szükségességét

A lakásügyi miniszteri biztos hatáskörét kiterjesztették Debrecenre

A tuniszi arcvonal északi szakaszán kedvezőbb állásokat foglaltak el a tengelycsapatok, Mateur városát kiürítették

Súlyos elhárító harcok a kubáni hídfőnél — A főarcvonalakon a harci szünet vége felé közeledik, — mondják német körökben — Moszkva a lengyel emigráns kormány átalakítását követeli — Papen beszéde a német-török barátságról

A tuniszi arcvonal váltakozó képet nyújt. Heteken át meghúzódtak a tengelycsapatok minden ellenséges támadást, most — mint a tegnapi német hadi-jelentés közli — az északi szakaszán új, kedvezőbb állásokat foglaltak el és Mateur városát a hadifonosságú berendezések elvitele után kiürítették. A városost harc nélkül engedték át az ellenségnek.

A HADIHELYZET MEGÍTÉLÉSE NEMET RÉSZRŐL

A Német Távirati Iroda katonai munkatársának megállapítása szerint katonai szempontból 1943 tavaszát a két hídfőnél: a Kubáni vidékén és a Tunéziában folyó hadműveletek jellemzik. Belátható időn belül Keleten az esős évszak végét ér és ezzel az általános érdeklődés ismét egyre növekvő mértékben a Fekete-tengertől a Jeges-tengerig húzódó hatalmas szárazföldi arcvonal felé fordul.

A német hadvezetés fő jellemvonása a multban és most is állandóan az, hogy a kellő pillanatban magához ragadja a kezdeményezést. Erre vall az új hadosztályoknak a tél és a tavasz folyamán történt gondos felkészülése és készenléte helyezése.

A második hídfőt, Tunéziát, amely az év eleje óta az Afrikában folyó harcok központjában áll, továbbra is eredményesen védeni tudják az ellenségnek minden fáradozása ellenére, hogy a német-olasz páncélos hadsereget szétverje.

A további tunéziai hadműveletek megítélését illetően itteni katonai körök rendkívül tartózkodóak, mégis a jelek szerint azon a véleményen vannak, hogy az afrikai harci terület bevétele időn belül háttérbe szorult, minthogy a többi döntő fontosságú arcvonalon a harci szünet a vége felé közeledik.

„INTERINF“-JELENTÉS A TUNISZI HELYZETRŐL

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következőket közli a tunéziái helyzetről:

A tuniszi harctéren a helyzet továbbra is a várható új harcokra való előkészületek jellemzők. A parti sáv északi szarván a tengelyállások csapatai jól előkészített arcvonalrövidítő mozdulatot végeztek anélkül, hogy a szembenálló amerikai és francia egységek észrevették volna. Így egyes csoportok minden harci érintkezés nélkül magasabb fekvő hegyi állásokat foglaltak el, a közben kiürített területet pedig előzetesen alaposan elaknásították. Amikor ma- nap délután az amerikai kötelek felderítő csoportjai óvatosan e terület felé közeledtek, a bonyolult elhelyezett akadályrendszerben és aknamezőkben olyan érzékeny veszteségeket szenvedtek, hogy egyelőre abbahagyták a további előrehaladást.

A tengelycsapatok mozdulatai keretében az itteni lakosság kiemelése érdekében Mateur-t természetesen kiürítették, miután az összes katonai berendezéseket rendezetten hátrább vitték. Az új arcvonal a megjelölt hegyi csoportok révén hatáson fokozott elzárását jelenti a Mateur-ból keletre, Bizerta és Tunisz irányában haladó fontos útnak, melyet az inváziós csapatok eddig hiába próbáltak nagy áldozatok árán is megnyitni.

A többi nyugattunéziai szakaszról csupán helyi jelentőségű ütközeteket jelentenek.

MIT AKAR A SZOVJET A LENGYELEKTŐL

A szovjet-lengyel konfliktus újabb fázisába jutott. A szovjet hírtügynektség, a Tass iroda hivatalos nyilatkozatát tett közzé, amely a londoni lengyel bizottság átalakítását követeli. A nyilatkozat azzal vádolja Sikorskit, hogy különösen az Egyesült Államokban levő reakcionárius

lengyel emigránsokhoz alkalmazkodik. Az új lengyel emigráns bizottságnak igyekeznie kellene, hogy baráti kapcsolatokat teremtsen a Szovjet-Unióval. Ezért le kellene mondania arról a politikáról, amely ellentétben áll a szovjet igényekkel, fáradoznia kellene a határkérdések baráti rendezésének megvalósításán, különben pedig a zsidók jogait kellene figyelembevennie — közli a szovjet felhivatalos.

A kérdéssel foglalkozik a Német Távirati Iroda diplomáciai tudósítója is és a következőket írja:

„A célból, hogy a világ közvéleményének figyelmét a lengyel-szovjet viszállyról és annak hátteréről, a kalyini tömeggyilkosságról eltereljük, Anglia és Szovjet-Országok egy közvetítő megoldási kísérletet talált ki, amely azonban aligha fogja az általános érdeklődést a felszín alatt továbbterjedő ellentétekről elterelni. Ezt a megalkuvó közvetítési kísérletet a következő pontokban választhatjuk:

1. Moszkva a londoni lengyel emigráns bizottság átalakítását követeli. Sztalin kezdetben tehát megelégszik egy Kerenszky-féle lengyel képvisellel, anélkül azonban, hogy távolabbi szándékairól lemondana és ezek — mint ismeretes — egy tisztán szovjet emberekből álló lengyel képviselő alakítására irányulnak.

2. Sztalinnak május 1-én a vörös hadsereghez intézett napiparancsában az angol és amerikai hadvezetés külön-külön dicseretével nyugtázza Sztalin Angliának és az Egyesült Államoknak a lengyel kérdésben tanúsított engedékenységét. Azzal a nyilatkozattal, amely szerint a szovjet számára is csupán a tengelyhatalmak feltétel nélküli megadása lehet a cél, Sztalin csatlakozott látszólag a casablancai angol-amerikai határozatokhoz. A végső választ a tengelyhatal-

mak fegyverei fogják megadni. 3. Sztalin engedelményeit az angolszások annyira értékelik, hogy eszerint hajlandók a kalyini esetről hallgatni, azaz az egész gyilkosságot megbocsátani, jöjjék Sztalin eddig még semmielőre módon nem kötelezte magát arra, hogy a jövőben is kitarthat politikai tevékenységének ezen vonalvezetése mellett, éppen ellenkezőleg a moszkvai hatalmasok a gyilkosság és terror politikai eszközét annyira célravezetőnek találják, hogy a briteket is utánzásra biztatják. Sztalin ebben a szellemben gratulált Churchillnek a német városok bombázásához — fejeződik be a Német Távirati Iroda diplomáciai közleménye.

A LENGYEL EMIGRÁNS ÁLLAMELNÖK BESZÉDE

A lengyelek nemzeti ünnepe alkalmából Raczkievics lengyel emigráns államelnök rádióbeszédet mondott.

Beszédében a többek között kijelentette, hogy csak a kelet-európai népek tömbje biztosíthatja Európának ebben a részében a békét és jólétet. Hangzott, hogy az új korszak nem jelentheti a hatalmasok uralmát a kis nemzetek felett. Céljuk erős és jogos alapelvek alapján szabályozott haza létesítése. Elhatározott szándékuk, hogy alapelvek mellett kitartanak, amelyek közül első a törvényszerű hatalom fenntartása. Szerinte a lengyel kormányt alkotmányuk előírása szerint alakították és annak törvényszerűségét sem valamely szövetséges nemzet, sem semleges nem teheti kérdésessé. Kormányhatalomra való joga nem mások elismeréséből, hanem csak a lengyel törvényektől függ. Raczkievics végül kijelentette, hogy minden háború utáni megoldásnak az Atlantik-nyilatkozaton kell alapulni.

PAPEN BESZÉDE

Papen német nagykövet, ki rövid szabadságra Németországba utazott, már visszatért állomáshelyére, sőt már résztvett Istanbulban hivatalos aktuson. Mint Istanbulból jelentik, Istanbul főpolgármestere a diplomáciai testület és a hatóságok vezetői jelenlétében ünnepélyesen megnyitotta az új német építőművészetet bemutató kiállítást.

Papen német nagykövet beszédében hangsúlyozta, szerencsére Törökországra, hogy békében élhet és kiemelte a német-török barátságot. Ez a kiállítás bizonyítja — mondotta — mennyire érdeklődik Németország Törökország fejlődése iránt. Németország és Törökország között sohasem voltak ellentétek, de annál több a közös eszme. Szükség van az óvillag egyensúlya és fejlődése érdekében az erős és virágzó Törökországra, amint fontos a nyugati műveltség történelmi küldetése szempontjából Európa közepén az erős Németország. A legfontosabbban óhajtja, hogy Törökország folytathassa a békés újjáépítés munkáját — fejezte be beszédét Papen nagykövet.

HÜSÉGESKÜT TESZNEK A FASCISTA VEZETŐK A DUCENAK

Római jelentés szerint nagy érdeklődés előzi meg azt a nagyszabású gyűlést, amit a fascista párt főtitkárának kezdeményezésére a párt országos és tartományi vezetői szerdán délután a római Adriane-színházban tartanak. A gyűlés nagyszabású fascista adunatnak ígérkezik és azon előreláthatólag fontos beszédek fognak elhangzani. A holnapi napra mozgósították az összes római fascioikat. A nagy

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

gyútesen a fasiszta párt országos és tartományi vezetői megújítják a Duce iránti hűségüküket. Egyébként a Duce kinevezte a fasiszta párt 21 új felügyelőjét. Az eddigi felügyelőket felmentette tisztaságuktól.

XII. PIUS PÁPA

magánkihallgatáson fogadta Cavallero tábornagyot, az olasz hadsereg volt vezérkarj főnökét.

HIVATALOS

TÖRÖK JELENTÉS SZERINT
A török kormány szabadon bocsátja egyidejűen az internált brit és amerikai, valamint az internált tengelyrepülőket az érdeklő kormányokkal történt megbeszélés alapján. Valószínűleg szabadon bocsátják az internált francia és szovjetországi repülőket is.

LITVINOV

Washingtoni szovjetországi nagykövete — mint a „Basler Nachrichten” jelelte — bejelentette, hogy e héten elutazik az Egyesült Államokból és Moszkvába repül, hogy résztvegyen különböző megbeszéléseken.

SVÁJC SEMLEGESSÉGE

Celio svájci szövetségi elnök a svájci mintavásár alkalmával beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta, hogy Svájc továbbra is meg akarja őrizni lojális semlegességét, de ugyanakkor fenntartja erős felfegyverkezését. Ez a két fogalom: semlegesség és felfegyverkezés — mondotta — nem zárja ki egymást, sőt ellenkezőleg egymást kiegészíti.

FRANCO TÁBORNOK BESZÉDE

Mint a Német Távirati Iroda Madridból jelelte, Franco tábornok, spanyol államfő huelvai látogatása alkalmával a lakosság a város uralmát alól történt felszabadítás felett érzett hála jeléül egy rendkívül értékes „győzelmi kardot” nyújtott át Caudillo-nak.

— Spanyolország nemzeti győzelmének köszönhető, hogy kézen és nyugodalomban dolgozhatik jövője felépítésén — mondotta beszédében Franco tábornok, majd pedig továbbiakban a demokrácia, liberális, valamint a marxista kormányrendszereket ítélte el. A liberalista rendszer a modern rabszolgaság megtestesítőjének nevezte, mert ebben sem szabadság, sem egyenlőség, de még csak gondolat szabadság sem létezik, hanem az egész nép a zsido nagytöke befolyása és uralma alatt állt. A marxista rendszer Oroszországban árulta el, hogy a legsúlyosabb nyomorhoz vezet, amelyet valaha is egy nép átélt. Szovjet-Oroszországban valóban nem történt semmi a nép érdekében, minden erőfeszítés csak arra irányult, hogy az országot hatalmas fegyvertárrá változtassák át és hogy ezzel egész Európa a vörös pokolnak essék áldozatul — hangsúlyozta a Caudillo.

Vígyszínház mozdó

Debrecenben ma 5, 7 óra-
kor először a legművészi-
szibb francia filmretek:

Ujrasarjadazélet

Jean Giono „Regain” e.
lebilincselő regénye.
Főszereplők: Fernandel,
Gabriel Gabrio, Orane
Demazis.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderőfőparancsnok-
ság közli:

Az ellenség folytatta súlyos tá-
madásait a kubáni hídfő ellen,
de tegnap sem tudott eredményt
elérni.

A súlyos elhárító harcok foly-
tatódnak.

A keleti arcvonal többi szakas-
sán a nap nyugodtan telt el. A
hadisereg nehéz tüzérsége jó
eredményrel ágyúzta Leningrád
hadifortosságú berendezéseit.

Visszavert támadások Kubánál

Berlin, május 4. A kubáni hídfő-
nél a bolsevisták az előző napi
veszteséges támadások után csak
egy helyen tudtak csapatokat öss-
szegyűjteni helyi jellegű előretöré-
sre. Krimszkaja térségén. A
bolsevisták vállalkozásának célja
az volt, hogy megszeresszenek egy
összekötőhidat. Minthogy a né-
met és szövetséges csapatok szil-
lárd és kiépített harc berendezé-
seiben sem a repülő-támadások —
sem pergőtűz említésre méltó
mértékben kárt okozni nem tud-
tatt, elkezdődött és sikeres har-
cot vívtak a támadókkal. A szov-
jet-támadó hullámokat általában
már az előterepen felfogták, csak
két helyen sikerült beyomulniuk
a német és szövetséges állásokba.
A szomszédos szakaszokról gyors-
san odahozott beavalkozási tar-
talékok azonban a betörési helye-
ket gyorsan elreztették és az-

után szemközti és oldalról inté-
zett ellentámadásokkal a bolse-
vistákat visszavetették, meg-
fosztva őket minden sikerétől. A
két betörési helyen az esti órákig
9 harcocsit, az egész támadási
szakaszon pedig 27 bolsevista
harcocsit pusztítottunk el. — A
szovjetcsapatok és vadászrepülő-
k 30 gépet vesztek egy nap alatt.
A felderítő megfigyelők, hogy
az Azov-tenger egyik kisebb ki-
kötőjében a szovjet partraszállási
eszközök helyezett készletbe.
Gyors német harc repülőgépek
bombákkal és tüzegyerrelkel
oly sikeres támadást intéztek el-
lenük, hogy hat elindulásra ké-
szülő csapatokkal és hadi-
anyaggal megrakott csónak per-
cek alatt elsüllyedt, nyolc pedig
olyan súlyosan megrongálódott,
hogy már nem lehetett azokat
használni.

Északafrikában és a Földközi tengeren

A német véderőfőparancsnok-
sága közli: A tuniszi arcvonalon
lényeges harc esemény nem zaj-
lott le. A tereszérii szomszédok
során csapataink az északi szak-
szon új kedvezőbb állásokat
foglaltak el anélkül, hogy az el-
lenség észrevette volna. Itt a ha-
difortosságú berendezések el-
szállítása után Mateur városát
harc nélkül engedték át az el-
lenségnek.

Az olasz főhadiszállás közle-
ménye:

Tunézia északi vidéken a ten-
gelyesapatok kiűrtették Mateur

helyiséget.

Az arcvonal egyéb szakaszán
tüzérségi parbj folyt és az elő-
re tolt különítmények élénk te-
vékenységet fejtettek ki. Repülő-
alakulataink éjszakai támadása
során bombázták az ellenség el-
látási támaszpontjait.

Egyik korvettünk, amelynek
parancsnoka Alberto Ceccacci
korvett kapitány, elsüllyesztett
egy ellenséges búvárnaszádót. A
búvárnaszád parancsnokát, öt
tisztjét és 41 matrózat foglyul
ejtettük (MTI)

Nyugati légiháború

Német hadijelentés: A meg-
szállt nyugati területek partvi-
déke ellen a nappal támadó brit
légi kötelékekből 14 ellenséges

gépet, köztük 12 bombavetőt le-
lőttünk a légiháborúkban. 2 saját
vadászrepülőgépet veszteségünk
van. (MTI)

Újabb légitámadás Antwerpen ellen

Mint a Német Távirati Iroda
értesül, az északamerikai bombá-
zók kedden megismélték terror-
támadásukat Antwerpen polgári
lakossága ellen. A késő délutáni

órákban nagy magasságból bom-
bázták a város lakónegyedét. A
lakosság körében ismét súlyos
veszteségek voltak. A támadásról
részletek rövidesen várhatók.

Ellenséges repülőgépek bombákat dobtak Konstancára

Bukarest, május 4. Hivatalo-
san jelentik, hogy május 3-án
napközben ellenséges repülő-
gépek támadást intéztek Kon-
stancia városa ellen. Néhány
bombát dobtak le, amelyek
könnyebb anyagi károkat okoz-
tak. A lakosság körében lényeg-

telen veszteségek voltak. A ro-
mán és német vadászrepülők és
a légvédelmi ütegek két ellensé-
ges repülőgépet lelőttek. Ezek a
tengerbe zuhantak. Egyikük
személyzetét sikertelen kísérlet
tett arra, hogy ejtőernyő segély-
vel megmentse életét. (MTI)

Áldozatok Grossetóban

Róma, május 4. (Stefani) A
„Giornale d'Italia” tudósítója
újabb részleteket jelent az ameri-
kai repülőknél búsvét hétfő-
jén Grosseto kisváros elleni tá-
madásáról. Az áldozatok száma
500-ra emelkedett. Ezek közül
145 halott, köztük 25 tíz éven
aluli gyermek és 40 nő és körül-

belül 300 sebesült, akik közül 42
gyermek, 24 gyermeket géppus-
kákkal ölték meg. A kisváros
kórházában 15 óra alatt 40
amputációt hajtottak végre és 30
hasműtétet végeztek. Az észak-
amerikai pilóták észlelen táma-
dása következtében egész csalá-
dok kipusztultak. (MTI)

A katyni nemzetközi bizottság névsora

Orsós professzor vett részt magyar részről a bizottságban

Berlin, május 4. (NST) A
katyni tömegsírokat a követke-
ző nemzetközi hírű tudósok vizs-

gálták meg és írták alá a szak-
véleményt:

1. Bolga részről: dr. Speleers,

Meteor Mozgó műsora
Szerdán, csütörtökön 5 és
7 óraker
PAGER ANTAL
főszereplésével:
Harmincadik

Apolló filmszínház
Előadások: 1/4, 1/6 és 1/8
óraker.
Karáy, Hajmássy, Sényey, Víz-
váry, Mihályi és Kertész D.
a főszerepből.
Csalódás
A férfi és a nő legfájdal-
masabb filmregénye.

a genti egyetem rendes tanára
a szemorvosi tanszéken.

2. Bolgár részről: dr. Markov,
a szófiai egyetem rendes előadó-
ja, a törvényszéki orvosi szakon.

3. Dán részről: dr. Tramsen, a
kopenhágai törvényszéki orvos-
tani intézet tanára.

4. Finn részről: dr. Saxon, a
helsinki egyetem rendes tanára,
a patológiai anatómia tanszék-
én.

5. Holland részről: dr. De Bur-
let, a groningeni egyetem rendes
tanára, az anatómiai tanszéken.

6. Horvát részről: dr. Milosla-
vic, a zágrábi egyetem rendes
tanára, a törvényszéki orvosi
tanszéken.

7. Magyar részről dr. Orsós, a
budapesti egyetem rendes taná-
ra, a törvényszéki orvosi tan-

széken.

8. Olasz részről: dr. Palmieri,
a nápolyi egyetem rendes taná-
ra, a törvényszéki orvosi tanszék-
en.

9. A protektorátus részéről: dr.
Hajak, a prágai egyetem rendes
tanára, a törvényszéki orvosi
tanszéken.

10. Román részről: dr. Birku-
a román igazságügyminiszte-
rium törvényszéki orvosa.

11. Svájci részről: dr. Naville,
a genfi egyetem rendes tanára,
a törvényszéki orvosi tanszéken.

12. Szlovák részről: dr. Subík,
a pozsonyi egyetem rendes ta-
nára, a patológiai anatómiai
tanszéken.

Ez a tizenkét tudós sajátkeze-
vel írta alá a jegyzőkönyvet

Az USA kormánya átvette a köszönbányáját

Newyork, május 4. (NST) Tho-
mas Kennedy, a szénbányász-
vezet titkára hétfőn közölte, hogy
átvették a kormánybizottság vette át
az Egyesült Államok közén-

bányászatának irányítását. A bi-
zottság tagjait Harold L. Ickes
belügyminiszter és tüzelőanyag-
biztos jelölte ki.

Lehetséges-e partraszállás Európában?

Róma, május 4. Egy amerikai
lap északafrikai levelezője az an-
golorok és amerikaiak marokkói és
algír partraszállásával kapoco-
latban azt írta, hogy jöhetnek ezek
a partraszállások idegen földön
játszódtak le, még sem lehet sem
miféle összehasonlítást tenni ama-
katonai feltételek között, melyek
Észak-Afrikában fennforogtak és
azok között, melyek Európában
fognak felmerülni, egy ottani
partraszállás alkalmával.

Ebben a megállapításban —
írja a Stefani — teljesen igaz
van az amerikai tudósoknak. —
Európa valamely területén a par-
traszállás sokkal nehezebb és sok-
kal veszélyesebb vállalkozás lesz
és ott a partraszállók nem szá-
míthatnak olyan fogadtatásra,

mint aminőben Észak-Afrikában
volt részük. Tudvalevő, hogy an-
golorok idején nagyobb brit csapatok
voltak például Görögországon.
Ezeknek az volt a feladatuk, hogy
egy európai hídfőt tartsanak. —
Ezek a csapatok azonban kény-
telenek voltak otthagyni a hídfőt
amelynek az lett volna a rend-
eltetés, hogy betörési kapuul szo-
gáljon a későbbi hadművelet
esetén.

Jelenleg a helyzet az, hogy a
tengely szilárdan tartja a kezé-
ben a tuniszi hídfőt. Europe
partjait már jó ideje megerősít-
ték és ezek a parvidéki erők
még fogadtatást készítenek az
az ellenség számára, — állapít
meg az olasz Stefani Iroda.

A felsőmagyarországi szovákság nagyobbik része még Kossuth Lajos zászlaja alatt küzdött

Flachbarth Ernő egyetemi tanár előadása Kassán a nemzetiségi
kérdésről.

A Magyar Nemzetpolitikai
Társaság felvidéki osztálya Kas-
sán előadásorozatot rendezett,
melynek keretében dr. Flachbarth
Ernő, a debreceni egyetem ki-
való tanára tartott nagy figye-
lemmel kísért előadást a nemzeti
ségi kérdésekről.

A tudós előadó, akit a kassai
magyarorság a volt „kisebbségi”
élet küzdelmeiből előnyösen is-
mer, változó előadásában a ma-
gyarországi nemzetiségek letepe-
désének, napi egyénisége kialaku-
lásának és politikai magatartása
fejlődésének történetét. Többek
között részletesen kitért a keleti
szlovák nyelvkérdésre is ismertte-
te a magyar-szlovák együttélés
történelmi fázisait. Ez az együttélés
a XVIII. század végéig telje-
sen harmonikus és nüntiszteri
volt. Sőt még a szabadságharc-
ban is a felsőmagyarországi
szlovákság nagyobbik része Ko-
suth Lajos zászlaja alatt küzdött.
Azóta domborodik ki a szlovák
politikának az a három irányzata
(ceseharati, autochton s magyar-
barát irányzat), mely 1918 után
is jellemezte a szlovák politika
fejlődését.

Tárgyalatosan foglalkozott az
előadó a magyar nemzetiségi po-
litika fejlődési korszakaival. Kül-
önösen érdekes és időszerű volt
az a párhuzam, amit Flachbarth
Ernő, a magyar nemzetiségi po-
litika Trianon előtti és mai prob-
lémái és feladatai között állított
fel. Hangoztatta, hogy nemcsak
a hivatalos köröknek de a társa-
dalomnak is felelősségteljes, ton-
tos feladatai vannak a nemzeti

ségi kérdésekkel kapcsolatban.

Általános figyelemmel hallga-
tot előadása végén gondolatme-
netéből dr. Flachbarth azt a kö-
vetkeztetést vonta le, hogy az
egy-egy nemzetiség viszonya az
országához és a magyarsághoz
nem ugyanaz. Ne tévedjünk el a
veszedelmes általánosítás útjára.
Nincs Európában két nemzetiség,
amelynek helyzete tökéletesen
ugyanaz lenne. A viszonyok kü-
lönbözöttségét a nemzetiségi po-
litika szabályozásánál mindig te-
kintetbe kell venni. A nemzeti-
ségi kérdést nem szabad és nem
lehet egyetlen egy séma szerint
rendezni. Végül azt hangoztatta,
hogy amikor a letűnt korszak
módszereivel minden téren foko-
zatosan szakítunk, nincs „semmi”
ok arra, hogy ezekhez a módsze-
rekhez ép a nemzetiségi kérdés-
ben változtatások nélkül ragas-
kodjunk.

Az őszinte helyeslősség és me-
leg ünnepléssel fogadott előadás
után dr. Stolpa Károly elnök to-
másolta dr. Flachbarth Ernőnek
a társaság köszönetét. Ezután dr.
Jeney Endre egyetemi ny. r. taná-
r tartotta meg nagyjelentőségű
előadását „Hazánk népesedési-
politikai helyzetéről”.

Ujvidék, május 4. A szerémse-
gi Pálostor közelében a parva-
nok teljes bizonytalanságban
tartják a lakosságot. Az erők
ben annyira elszaporodtak, hogy
kelet felé Péterváradig garáz-
dálkodnak. A horvát hatóságok
a Fruska Gora hegységben Cse-
reviczig biztosítják csak a ren-
det. Ez a bizonytalanság helyet
kényszerítette a hatóságokat ar-
ra, hogy Bukovácza községet tel-
jesen kiűrtsék. A község lakói
fegyveres kíséret mellett Péter-
várad mellett községükbe tele-
pítették le. Eddig a partizánok
csak éjjel nyugtalanították a la-
kosságot, most azonban már
nappal is kimerészkednek az er-
dőkben és terrorcselekményeket
követnek el. (MTI)

Hungária Filmszínház
MA ELŐSZÖR!
Az első magyar burleszk
vígjáték!
Legény a gáton
Főszereplők:
Vaszary, Pethes, Juhász,
Hajmássy, Makláry, Csikós
Előadások 5 és 7 óraker.

Az országgyűlés elnapolása

A Kormányzó Úr a miniszterelnök előterjesztésére az országgyűlést május 4-től kezdve elnapoltnak nyilvánította.

Budapest, május 4. — A képviselőház keddi ülését folytatták a tanyai igazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat vitáját.

Sarvay Elek különösen a Szabolcs-berényi Bokor tanyák problémáiról beszélt. A javaslatot jónak és helyesnek tartja ezért örömmel elfogadja.

Paál Árpád szerint nincs szükség a túlságosan centralizációra, a törvényjavaslat legfontosabb alapelveit elfogadja, de kéri, hogy a szabályrendelet a költés tekintetében állítsák vissza a vármegyék felülvizsgálási jogát.

Tasi Kristóf megállapította, hogy a javaslat a tanyavilág rossz helyzetén csak kismértékben javít és keresztlüvelé nem lesz könnyű dolog, mert a tanyai igazgatás kifejlesztésére nagyszámú munkaerő áll. — Abban a reményben, hogy a javaslat a tanyai nép javát kívánja szolgálni, azt elfogadja.

Tepesányi László a tanyák elmaradott közegészségügyi helyzetét és rossz útvizonyait tette szóvá, nem fogadja el a javaslatot.

Rosta Lajos részletesen foglalkozott a szegedi tanyaközpont fejlesztésével és a tanyai kongresszusokkal, majd a tanyakérdés tanulmányozásának érdemeit méltatta. Elfogadta a törvényjavaslatot.

Ezután Kállay Miklós miniszterelnök bejelentette, hogy legfőbb kormányzói kézirat érkezett.

A Ház tagjai állva hallgatták végig a kormányzói kéziratot, amely így szól:

A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére törvényben győzőlegre jogommal fogva az országgyűlést május 4-től kezdődően elnapoltnak nyilvánítottam.

A képviselők éljenzéssel fogadták a kormányzói kéziratot, majd Tasnádi Nagy András elnök bejelentette, hogy a Ház a kéziratot tisztelettel tudomásul vette és azt hasonló eljárás céljából átteszi a felsőházhoz. Ezel az ülés véget ért.

Az országgyűlés felsőháza május 7-én déli 12 órakor ülést tart. Tárgy: Kormányzói kézirat felolvasása.

Tanácskozások a képviselőház ülése előtt

A politikai élet tegnap igen mozgalmas volt. Kedd este 7 órára pártértekezletre hívták össze a Magyar Élet Pártja tagjait és a pártértekezleten Kállay Miklós miniszterelnök beszédet mondott. A szokásos keddi minisztertanácsot megtartották, de a pártértekezletre való tekintettel nem 5 órakor, hanem már 4 órakor összeültek a kormány tagjai Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével.

A miniszterelnök egyébként már a délelőtt a képviselőházban hosszabb megbeszélést folytatott a kormány tagjaival, majd Lukács Béla miniszterrel, a MÉP országos elnökével együtt felkeresték Tasnádi Nagy Andrást, a Ház elnökét. Utána vonultak be a miniszterelnök vezetésével a miniszterek az ülésterembe és ekkor ismertette a miniszterelnök a kormányzói kéziratot.

Kormányos lehetősége annál is inkább fennáll mert hiszen a kormányának a 42-es és 36-os bizottságok útján megvan a törvényes lehetősége arra, hogy az ország érdekében szükséges összes intézkedéseket megtehesse. Egyébként mind ő, mind a kormány tagjai meg fogják találni a módot arra is, hogy az ország életére nézve fontos kérdésekről, a kormányzati teendőkről és tervekéről a nagy nyilvánosságot a parlament szünetelése alatt is időnkint megfelelően tájékoztassák.

A miniszterelnök éljenzéssel fogadott beszéde után vitéz Lukács Béla a párt nevében köszönetet mondott a miniszterelnöknek felszólalásáért és tájékoztatásáért. A párt valamennyi tagja egyetért velem — mondotta többek között —, amikor kijelentem, hogy a miniszterelnök úr, pártunk vezére mögött állunk minden ténykedésében, szeretettel, bizalommal és hűséggel követjük. A miniszterelnök úr bizhat abban, hogy mint eddig, a jövőben is hűséggel és minden erőnkkel támogatjuk. Éljen a miniszterelnök — kiáltották az elnök szavaira a párt tagjai.

Végül az elnök bejelentette, hogy a pártnak esütőrtökre kitűzött pártértekezletre elmarad, a jövőben azonban a parlament szünetelése alatt is minden csütörtökön összejönnek a párt tagjai és a klubnapokon a miniszterelnök és a kormány tagjai is megjelennek és emellett rendszeresen megtartják a pártértekezleteket is.

Ismerjük meg városunkat

KUNHALOM-UTCA.

Ez a különös nevű utca onnan vette nevét, hogy Magyarország ugyanúgy tele van, — különösen az alföldi tájakon — azokkal az emberi szemmel nyilván látható mesterséges halmokkal, melyek ugyanúgy ott vannak Bulgária, Bessarabia és Románia, sőt az orosz föld egy részén is. Ezek az alacsony, félgömb-szerű dombok, ha megvalljuk őket, csontot, ék szert, hamut, megszenesedett fadarabot, emberi csontokat tartalmaznak. Nyilvánvaló, hogy valahol ezek a halmok temetődombok voltak, tetemhalmok, melyeket esetleg egy-egy nagyobb csata után az egymásra rakott hullák fölé emeltek emberi kezek. A oroszok és ázsiai népek ezt a halmozott halmot Kurgánoknak nevezik. Békés, Bihar, Csongrád, Jásznaágyn, Szolnok, Hajdú megyékben, de Erdélyben is főfős számmal találhatunk kunhalmokat. Néhol egy-egy magános kunhalom áll, de vannak egész sorok is és megtaláljuk nyomait legalább még a Dunántúlon is. Hogy valójában csak kunok temetkezési helye lett volna, azt már régen megdöntötte a tudomány, ellenben valószínű, hogy minden ősturáni népnél szokás volt az ilyen halmokba való temetkezés, hiszen még Japánban és Mongóliában is megtalálják ezeket a halmokat hasonló nagyságban, illetve azonos sírlelet tartalommal. A kunok nagyobb csapatban a XIII. században települtek hazánk földjére, de ezek a kunhalmok a benűk rejli bizonyosságok szerint visszanyulnak a kőkorszakbeli ember életéig. Az bizonyos, hogy temetőhely volt, akár egyes vezérek sírja, akár mint tömeg sír. Vannak olyanok, melyeknek közepén sírkamara maradványok vannak és benne az elégett tetem hamuja, míg másokban a szegmiritott temetési mód összehajlított hulla csontjait találják meg.

A debreceni határ is elég gazdag efről ősi leletek és maradványok őrzésében, a kunhalmokban, melyek azonban egyre kopnak, kopnak, szántás, legeltetés, szél, csapadék pusztítja és lassan eltűnnek végképpen, csak a nevék marad fenn, mint például a debreceni Kunhalom utca neve is.

A lakásügyi miniszteri biztos hatáskörét kiterjesztették Debrecenre is

A belügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a lakásügyi miniszteri biztos hatáskörét Debrecen városára is kiterjesztette. A rendelet május 4-én lépett hatályba.

Ez a rendelet több szempontból fontos, elsősorban azért, mert így Debrecenben nem lehet kilakoltatni a miniszteri biztos hozzájárulása nélkül.

A Vasutasok Országos Szövetségének nagyválasztmányi ülése

A Magyar Vasutasok Országos Szövetsége most tartotta országos nagyválasztmányi ülését. Szántay István ügyvezető elnök megnyitotta után Lány István főtitkár bejelentette, hogy a szövetség elnöke a miniszterelnök-höz elküldte azt a memorandumot, amely a megoldásra váró vasutas kívánásokat összefoglalta. Elküldötte továbbá ennek a memorandumnak a másolatát a pénzügy-, kereskedelem- és közlekedésügyi és közlekedési minisztereknek, valamint az Államvasutak elnökének is. B jelentette továbbá, hogy a közlekedési miniszter értesítése szerint a MÁV lobbelti szükségletének megállapítása folyamatban van, a MÁV szappanellátást illetően a fűtők és szennyes munkát végző alkalmazottak részére az eddigi ellátmányon felül további 32 q mosószappan kerül kiutalásra, az Államvasutak részére az 1942-43. évi folyamán biztosított textilárú mennyiségekről is kimutatást kapott a szövetség.

Bejelentette, hogy január elején az Államvasutak személyzeti viszonyainak tanulmányozására miniszterközi bizottság szállt ki, amely több pontba összefoglalva terjesztette a kormányhatóság elé azokat a javaslatokat, melyeket a személyzet nyugalmának és a forgalom zavartalan lebonyolításának érdekében megtenni haladéktalanul szükségesnek tartott. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez újabb felterjesztést kívánt tenni a szövetség. Ebben kéri a vasutasokat, hogy anyagi helyzetük soronkívül segítségének, szakszerű cikkben a honvédelemmel hasonlóan biztosítsák az államvasutai segédtestületet az állam nagykereskedelmi tisztviselőivel egyenlő elbánásban részesítsék. Gyöngyössi Róbert a debreceni és Rajnik Béla a pécsi kerület nevében a nyugdíjlevonások megszüntetését és azt kérték, hogy a nyugdíjasok is a ténylegesekkel azonos családi pótlékot kapjanak.

Cséplő József, a nyugdíjasok elnöke szóvá tette, hogy az övezetek most már nem néha kerülnek fizetésének a felét kapják hanem csak az elhaltak által csökkentett nyugdíjnak a felét. A közlekedési intézésére szakembereket kér.

Sasfi Lajos és Máté István az illetmények és nyugdíjak egyenlősége hozatalát kérték a napi árrakkal.

A debreceni tanítóképzősök a hortobágyon

A debreceni tanítóképzőintézet növendékei kedden Török Tibor igazgató s a tanári kar több tagjának vezetésével kirándulást tettek a Hortobágyra. Bár a programot a nagy szél és a délig tartó hűvös idő némileg zavarta, a debreceni tanítóképzősök mégis végiggyönyörködtek a magyar pusztá érdekes látványait.

Volta a tárolónál és a Mátán, többen meg is túródtak a meleg vízben. Egyik kiemelkedő esemény volt a hortobágyi kirándulásnak a vándoriskola megtekintése. A jövő tanítói sok érdekes látványval, élménytelentől érdekességgel gazdagabban tértek vissza Debrecenbe.

Készülődés a Svájci elleni mérkőzésre

Budapest, május 3. A Svájci ellen készülő válogatott labdarúgó csapat május 5-én, szerdán edzőmérkőzést tart. Az edzőmérkőzésen a válogatott csapat ellenfele az első félidőben a Gázgyár, a második félidőben pedig a Ferencváros együttese lesz. Az edzőmérkőzésre a következő játékosokat hívták meg: Tóth, Gamma, Csikós, Ferencváros, Szűcs Szolnoki MÁV, Szalai WMFC, Kónya Gamma, Sárosi III, Ferencváros Olajkár II, WMFC, Perényi NAC, Polgár Ferencváros, Lakat Szeged, Német Vasas, Sipos Ferencváros, Marosvári WMFC, Szusza Újpest, Bodola NAC, Tóth III. NAC. A szerdai edzőmérkőzésen Polgár is játszik, míg Perényi sérülése nem súlyos, csak erős zúzódása van.

— A szemtelenség nagydíját egy cigánygyerek érdemelte ki e héten Utcái kéregető nyomába szegődik az ismert tisztviselőnek és nyívaló, hogy csak pár fillért, beteg az edesanyám és így tovább. Türelmetlenül szól rá az üldöző: „Hagyj békében, nincs egy vasam se”. Visszaszólam a kölyök: „Mi az, hogy nincs? hisz most volt eiseje!”

* „Halálsugár” c. érdekfeszítő regény kapható kiadóhivatalunkban. Ára 80 fillér.

Ösmagyar sírokat tárta fel Somoiban

Somogy község határában ösmagyar sírokat feltárását kezdte meg a Baranyavármegyei Múzeum. Dr. Dombay, a múzeum vezetője megállapította, hogy a X. és XI. századból magyarok parladó csontjai kerültek nyilvánosságra. A somogyi magyarok különösen büszkék arra, amit ezek a sírok megdönthetetlenül tanúsítanak, hogy már egy évezredes magyarok laktak itt. Eddig 10 sírt tártak fel. Koporsóinak semmi nyoma, mert a halottak lepedőbe burkolták és így temették el. A halottak legtöbbször nő és gyermek, aminek az lehet a magyarságát, hogy a férfiak túlyomórésze a harcmezőkön esett el.

Ma fejezik be a főiskolai kosárlabda versenyt

Kedden folytatták a főiskolai kosárlabda bajnoki versenyt. A férfi bajnokságban: BEAC—KEAC 53:33 (27:18), SzEAC—Képzőművészek 31:20 (8:4), TFSE—DEAC 43:7 (13:1), PEAC—Képzőművészek 28:14 (12:8), MAFC—KEAC 36:12 (15:8), BEAC—Kassai FSC 62:21 (33:7). A bajnoki versenyt szerdán délután folytatják. (MTI)

Nem fontos, de érdekes

Nem minden fém nehezebb a víznél és nem minden fa úszik a vízen. A fémek között egész sor kivétel van. Ezek közé tartozik a nátrium és kálium, továbbá az orvosi célokra gyakran használt ezüstfehér lithium, mely csak fele olyan nehéz, mint a víz és a legtöbb fafajtánál is könnyebb. A fák, például az éhenfa 1.2-szer olyan nehéz, mint a víz, tehát nyomban elmerül benne.

Egyetlen kiló méz 15 millió virág mézét tartalmazza.

A világ legrégibb légitársaságát a kopenhágai országos levéltár őrzi. A levelet, az akkori király parancsára Nyborgból léggömbbel szállították a Kopenhága melletti Skelskörbe, ahonnan gyorsfutár továbbította a királynak.

HOROVITZ GYULA

gyermekruha üzletét áthelyezte Baltazár Dezső u. 8. sz. alá az anyakönyvi hivatal után következő második házba. Bejárat a kapu alatt.

Preisz Ákos és Zempléni Kornél hangversenye

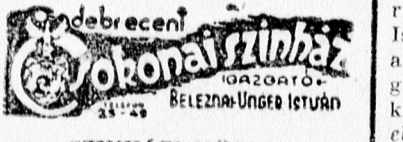
Nagy érdeklődés és szép siker jegyében tartotta meg Preisz Ákos (hegedő) és Zempléni Kornél (zongora) kamara-estjét tegnap este a Városi Zeneiskola hangversenytermében. A két fiatal művész nem kell külön bemutatni a közönségnek, hiszen mindketten Debrecenből indultak s már évekként elszáradt, amikor zenei tanulmányaikat a Városi Zeneiskolában végezték, a növendékhangversenyek alkalmával többször elismerték kivételes adottságaikat. Preisz Ákos zenei tolmácsolásából elsősorban a forró tüzi lelkességet emeljük ki. Kifejezéseinek lendülete lelkesítő, rajongását vetíti s ha zenei megmíntázása nem is hordja meg magát a kiegyenlített beértséget, minden reményünk meg van arra, hogy szépen induló és fejlődő tehetsége eljut a lehiggadt tolmácsolás készségéhez s eltűnik játékból úgy a szertelenségre való hajlamosság, mint a ríktó kompozitok alkalmazása.

Zempléni Kornél nemcsak technikában, de átélésben is erőteljes készséggel rendelkezik. Izmos tehetősége masszívabban már ott vibrál a határozott vonalú és művészi szempontból is értékes kifejezés igaz értéke. Készsége, mióta utoljára hallottuk a fejlődés újabb és jelentőségtelesebb fokára érkezett. Színiskálája sokat finomodott és nemesebbé s a legjobb úton halad sokat ígérő tehetségének kibontakozása.

A gondfői és izléssel összeállított műsoron Debussy, Bartók, Kodály, Dohnányi, Zolt és A. C. Frank művek szerepeltek. A közönség kitüntető lelkességgel és látható szeretettel fogadta a bemutatott számokat. Az egyes számok után felzúgó taps volt bizonyossága az értékes interpretálásnak s annak a megbecsülésnek, amellyel a két tehetséges fiatal művészt fogadta a megjelent előkelő hallgatóság. (Cs.)

Hangverseny a Zeneiskolában

Debrecen sz. kir. város zeneiskolája folyó hó 7-én, pénteken este 7 órakor tartja V. nyílvános hangversenyét. (Beethoven zongoraszonáták.) Belépődíj nincs.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Szerda este: Tahiti gyöngye, C) bérlet.
Csütörtökön este: Az utód, A) bérlet.
Pénteken este: Bácskai dinó dánom, (Propaganda munkáselemlés).

Csokonai Színház
SZERDÁN C) BÉRELTREN
Tahiti gyöngye
Káprázatos kiállítású revüoperett!
Remek zene! Ragyogó táncok!

— San José de Cueva columbian város közelében rablóbanda támadott meg egy nyolc utast szállító kocsi. A rablók a kocsi valamennyi utasát, köztük egy asszonyt is meggyilkoltak és a holttesteket kegyetlen módon megcsontkították.

„Félek, hogy az eljogódottságtól nem tudom mondani a szerepemet“

Beszélgés Kardoss Gézával, aki néhány estére újra visszatért a debreceni Csokonai Színházhoz...

A Csokonai Színház kedves vendége van kedd reggel óta Kardoss Géza, a budapesti Új Magyar Színház művésze, aki másfél évtizeden keresztül volt direktora a debreceni színháznak, irányítója a város színházi kultúrájának, most mint vendégművész tért haza a forró sikerek, sugárzó emlékek színhelyére, eljátszani Bókay János darabjának, „Az utód“nak főszerepét.

Próba előtt, a színház igazgatói irodájában beszélgettünk Kardoss Gézával, aki megföhredett hajjal, de szemében az örök szép rajongóinak fiatalosan sugárzó tekintetével kezdett beszélni:

— Nagyon örülök és nagyon meghatott vagyok — mondotta. Attól tartok, hogy amikor a régi színpadon, melynek minden kis zugja ismerős, Unger Pistát meglátom majd a darabban, mint az „utódot“, nem tudom az elfogódottságtól mondani a szerepemet. Valahogy nagyon szépen, kedvesnek érzem ezt a szituációt, hogy visszakérültem ide, mint színész, néhány estére és találkozhatom a régi színházzal, az én kedves közönségemmel és egy kicsit a régi Kardoss Gézával is, akinek az életéből itt maradt egy darab ezek között a falak között...

— Olyan számomra Debrecen, mint egy kincses ékszerdoboz, mely életem legszebb emlékeinek ékszerét őrző. Itt lobbantak fel a forró álmok, nagy elgondolások, itt hajtottak ki a tervek. Az a nagy és végzetes szerelem és elvégtelenség, ami engem a színpadhoz fűz, itt volt a leglazább, legédesebb, legszebb. Akárhol jártam, valami fájdalom nosztalgia húzott mindig ide... Itt temettem el ebben a városban szegény öreg szülemet is. Csupa zengő emlék minden kis zug, minden utca...

— A legkellemesebb meglepetésem azonban az, hogy a sors megengedte számomra itt szerepelni, Unger Pistát színházánál és ő játszva Bókay színművében a darab szerinti utódot, aki a színháznál is utódom lett...

— Valami meleg búzóság fog el, hogy egy ilyen utódot adhatam Debrecennek, aki minden vonatkozásban olyan nagyszerűen betölti hivatását. Unger Istvánnak olyan híre, neve van a színházban, olyan magas fokra emelte Debrecen színházát, hogy a fővárosban is elismerik azt, hogy a budapesti színház mellett mindjárt a debreceni következnek...

— Az a nagy szeretet, mely Debrecenbe hozott — folytatta meghatottan Kardoss Géza — természetessé teszi, hogy amikor hosszú szünet után újra találkozom a debreceni közönséggel, igyekeznem fogok a szerepeimből mindent kihozni és az utódnéba a boldogságomat, ha a régi közönségemet maradéktalanul viszonylatom „Az utód“ előadásain...

— Már maga a próba is sok kedves epizóddal és örömmel ajándékoz meg... Hiszen Unger István nagyszerű együttese szinte teljes egészében az én volt kedvenc tagjaimból került össze, akikkel boldogan játszom az öreg Csokonai Színház deszkáin. Egytől-egyig régi jó barátok... Zách János a nagyszerű rendező és művész, akit a pesti hírek szerint sajnos már nem sokáig mondhat magáénak Debrecen színészeté, magához vonzza a nagy mágnes, a fővárosi színpad Almásy Judittal, kedves kis lányommal együtt, aki szintén nálam bontozta sokat ígérő tehetségét... Aztán Selmezy Mik-

hály, aki Debrecenben és Kecskeméten egyaránt ünnepeket művészművész volt. Perényi Sári, a nagyszerű Hortobágyi Artúr, Kormos Franci, Gáll Manó... az egész társulat, mintha színházigazgatói multamat elevenítene meg és most egyszerre idekerülök közéjük éppen Debrecenbe...

Még a „Henschel fuvaros“ban aratott nagy fővárosi sikert hozzuk fel és azt a hírt, hogy egy új magyar film főszerepére szerződötték Kardoss Gézával. Ezekről azonban szokott szerénységével nem beszél Kardoss Géza.

Az igazgatói irodában közben megjelenik Zách János, a „szigorú rendező“ és kéri Kardoss Gézával a próbához... Kardoss

Berlinger György a gazdász kardbajnok

A DVASE, a debreceni mezőgazdasági főiskola sportegyesülete tegnap rendezte a kardvívó kardbajnokságát. Békessy Béla HTVSC vívótermében.

Berlinger György II. éves lett a kardvívó kardbajnok, 2. vitéz Thury Ferenc II. éves 3. Nagy László III. éves, 4. báró

Uray János II. éves, 5. Balogh Imre I. éves.
A verseny lefolyása izgalmas volt s néhány igen magas színvonalú csörtét láthattunk. Az indulók általában jó formát és a multhoz képest fejlődést mutattak. Ez, valamint a verseny sima megrendezése Adám Béla vívómester érdeme.

A debreceni tűzoltóság Szent Flórián ünnepélye

Négy tűzoltó kiűntettek

Bensőségteljes, meleg, családi összjövetelet tartottak tegnap délelőtt a tűzoltóság lakóházának udvarán. Szent Flórián névpárján a hősi halált halt tűzoltókra emlékeztek ünnepélyes keretek között. A város részéről dr. Orosz Árpád tanácsnok a Légórtalmi Liga képviselőjében Hajdú József, Nagy József és Lovász János, a kéményseprő szakosztály megbízásából Novák Mihály vezetésével nagy kiűntetés és szépszámu közönség vett részt az ünnepélyen. A tanfolyamhallgatók a Himnuszot énekeltek el, majd vitéz dr. Roncsik Jenő tűzoltóparancsnok mondott értékes beszédet:

— Emlékezni jöttünk — mondotta — nem ünnepelni, mert hiszen a mai súlyos idők nem ünnepelésre valók. Emlékezzünk elsősorban egy hősi római katonáról, Flóriánról, aki Diocletianus császár hadseregében százados volt. A harcokban megdöbödött a testelke. Keménykötésű katona volt, a bátrak mintaképe. Egyszer, amikor egy felsőasztriai kis helységben, ahol római katonák tanyáztak, tűz ütött ki, egy szegény ember háza leégett és senki sem segített neki, mert keresztény volt. Flórián meglepte az emberek részvétele és különösen az hatotta meg, hogy a szegény ember a tűz kiűntése után megmondta Flórián kérdésére, hogy azért nem segítették rajta, mert ő keresztény. Ennek hatására a kemény katona is áttért keresztény vallásra. Egy darabon meglátták a hadseregben, de később kitaszították. És akkor ez a keménykötésű katona célul tűzte ki, hogy egész életében embertársain fog segíteni s ettől fogva minden bajbajutott embernek segítségére sietett, különösen akkor, ha tűz pusztította el hajlékukat.

— Az emberszeretetnek és bajtársiasságnak ez a mintaképe nem tetszett a pogányoknak és Lorch mellett bedobták az Enns-folyóba, ahol vértanu halált halt, mert segítette az embereket.
— Amikor a kéményseprő

céhek a királyunktól és utoljára Mária Teréziától engedelmeket kaptak, a királynő elrendelte, hogy a kéményseprőknek Szent Flórián napján megemlékezést kell tartaniuk. — Tudjuk, hogy a kéményseprők tevékenysége nagyon fontos, különösen a megelőző tüzrendészet terén. Működésük hiányában nagyon sok ház elpusztulna. Itt kapcsolódik össze munkájuk a tűzoltóság tevékenységével. Szent Flórián a tűzoltók védőszentje is lett s a katolikus vallásuk különösen tüzetes alkalmával imádkoznak hozzá, a másválásuk a bajtársias érzés megszemélyesítőjének tartják.

— Nemcsak Szent Flóriánról emlékeznünk meg ma, hanem azokról is, akik az első világháborúban a harcokban küzdve hulltak véruket a magyarságot, hazánkért, de meg kell emlékeznünk azokról is, akik a belső fronton küzdtek és embertársaikért áldozták fel életüket, lettek az emberszeretet marturjai: a tüzeseteknél meghalt tűzoltókról. Az emlékezés koszorúját helyezzük el a hősi halált halt tűzoltók emlékművére és az erkölcsi értékkel bíró pénztalimat osztja ki a kéményseprő szakosztály azok számára, akik a tűzoltói szolgálatban kiűntették magukat. Ma tehát csak emlékeznünk, nem ünnepelünk, ünnepelni majd akkor fogunk, ha a trianoni határok leomlanak és az egész Nagy-Magyarországot összefogja a bajtársiasság szelleme!

Viharos taps követte az értékes beszédet, mely után Novák Mihály a kéményseprő szakosztályt koszorúját helyezte el az emlékműre s szavakkal:

— A ti nyomdokaitokon járva kívánjuk, hogy haladjon előre a tűzoltás és fejlődjen a kéményseprő mesterség.
Hová Sándor tanfolyamhallgató szívből fakadt beszéddel helyezte el koszorújukat:
— Kedves Bajtársak! — fordult a hősi halottak emlékműve felé. Ti az emberbaráti szeretetnek, kötelességteljesítés-

nek és áldozatnak gyönyörű példáját mutattátok az utókor-nak, a haza és az emberbaráti, bajtársi segítségben. Emléketeknek áldozva helyezem el a debreceni 28-ik kerületi tűzoltótanfolyam hallgatósága nevében kegyeletünk jelképét, a koszorút azzal, hogy emléketek örökké élni fog közöttünk.

Török István tűzoltófelügyelő a debreceni hivatásos tűzoltóság tisztikara és legénysége nevében koszorúzta meg az emlékművet.

Novák Mihály kéményseprőmester ezután kiosztotta a jutalmakat. Utalt arra a kapcsolatra, mely ősidők óta összefűzi a tűzoltókat és kéményseprőket, ez a magyarság, hogy közös védőszentet is választottak. Szívből kívánom — mondotta —, hogy Isten adjon erőt a terhes és sokszor életveszélyes feladatunknak ellátásához. Önök példaadók az utóok számára is.

Jutalmat kaptak: Sörös István, Agárdy László és Deli József tűzesterek, Tóth Gyula I. o. csővezető.

A szép ünnepély a Hiszekegy elnéklésével ért véget.

Kigyulladt az epreskerti faraktár egyik fagegymunkáló műhelye

A tűzet rövid idő alatt eloltották. A debreceni tűzoltókat tegnap délután 17 óra 55 perckor telefon értesítették, hogy az epreskerti faraktárban tűz ütött ki a fagegymunkáló műhely helyiségében. Ismeretlen okból, valószínűleg eldobott gyufától vagy cigarettavégtől meggyulladt a műhely padlóján levő fűreszpr és fátormelék. A tűz csakhamar bekapott az ablaknál levő faburkolatokba is és hatalmas lánggal eget. A tűzoltók Madarasi József ügyeletes tiszt vezetésével hét tűzoltóval és egy fecskeendővel a helyszínre mentek, ahol a faraktár személyzete már részben lokalizálta a tüzet. Flóra alatt sikerült eloltani teljesen a tüzet, mely a padlóban és faburkolatokban mintegy 100 pengőnyi kárt okozott.

A birázócsapatbajnokságban a WMTK 5:2-re győzött a BSZKRT ellen

Az országos birázócsapatbajnokság szombaton félbeszakadt mérkőzését, mely a félbeszakításig 3:1 arányban állt a WMTK javára, tegnap folytatta a WMTK és a BSZKRT. A hatra levő három mérkőzés 2:1 arányban a WMTK javára végződött, ami azt jelenti, hogy a csepeli csapat végeredményben 5:2 arányban legyőzte a BSZKRT csapatát. A bajnokságban most első a MAC, 2-ik a BSZKRT, 3-ik a DVSC, 4-ik a WMTK, mind-egyik 2-2 ponttal. A döntő szombaton folytatják, amikor a DVSC a BSZKRT csapatával, a MAC a WMTK-val kerül össze. A DVSC nagy győzelem esetén, ha tussaránya annyira javul, megnyerheti a bajnokságot.

— Zsebtolvaj az üzletben, vásárlás közben kifosztott egy dohánygyári alkalmazottat. — Különös zsebtolvajlás történt a Sámsoni úton egyik üzletben. Sipos Gábor dohánygyári alkalmazott, Dézsi András utca 5. szám alatti lakos az üzletben vásárolgatott. Közben egy férfi feltűnően szorosan melléje állt és csak annak távozása után vette észre, hogy nadrágja jobb zsebéből és kabátja bal zsebéből összesen 130 pengő elloptak. A gyanús férfit pontos személyleírást tudott adni ennek alapján a rendőrség nyomában van a tettesnek.

Budapesti vegyészeti gyár alkalmazottja nagymennyiségű ciankállival megmérgezte magát Debrecenben

Nem tudta megszerezni a nősüléshez szükséges okmányt, ezért veletlén véget életének

A Petőfi-terem posztoló rendőrt értesítették kedden reggel 8 órakor, hogy Szabó László Tóth Árpád-utca 1. szám alatti vendéglős szállodájának egyik szobájában a belülről be van zárva és a bent alvó vendég nem ad életjelet a kopogtatásra. A rendőrnömban lakatot hívalított, aki felnyitotta az ajtót. A belépők elé megdöbentető látvány tárult. Az ágyban halálbamerevedett testtel ott hevert egy 32 éves fiatalember. Mellette az éjjeli székényben a pohár, melyből mérget ivott.

Szabó László vendéglős elmondta, hogy a fiatalember hétfőn este jelent meg a szállójában és szobát kért. Azt mondta, hogy Budapestről érkezett és a bejelentőlapot csak reggel fogja kitölteni. Láthatólag izgatottan viselkedett, majd bement szobájába. Arranézve, hogy az öngyilkosságot elkövető vendéget hogy hívják, nem tudott felvilágosítást adni. Elmondta azonban, hogy kedden reggel fél 8 órakor megjelent nála egy fiatal leány, aki elmondta, hogy a vőlegénye a szállodában szállt meg és neki rossz sejtelméi vannak, mert a fiú előző nap délután öngyilkossági szándékáról tett említést. Az aggódó leány kérésére bezörgeltek a szoba ajtaján, azonban az ismételt zörgelésre sem jelentkezett senki. Ekkor fordultak a rendőrhöz, közben azonban a leány elment.

Az öngyilkosságot jelentették a rendőrség központi ügyeletének, ahonnan dr. Franciszky Zoltán rendőrfogalmazó, dr. Salánky József tisztiorvos és Ódor Béla detektív szálltak ki a helyszínre. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a fiatalember nagymennyiségű, több mint húsz emberi élet kioltásához elegendő ciankállival vetett véget életének. A szobában talált iratokból megállapították személyazonosságát is. Melcher Mihály 32 éves budapesti lakos, a Ferro-Cyan vegyészeti gyár alkalmazottja volt az életunt férfi, aki a fővárosban Nagyenyed-utca 8. sz. alatt lakott. Az öngyilkosság előzményeit, valamint a reggeli órákban a szállodában megjelent izgatott viselkedésű fiatal leány szerepét azonban titokzatos homály fedte.

A vendéglős pontos személyleírást tudott adni a leányról és ennek alapján Ódor Béla detektív még a délelőtti órákban megtalálta az öngyilkos férfi menyasszonyát, akit kihallgatott.

A fiatal leány elmondta, hogy évek óta szerelmesek egymásba, karácsonykor volt az eljegyzésük és március közepére tűzték ki az esküvőt. A vőlegénye minden két héten meglátogatta Debrecenben. Ő már meg is szerezte a szükséges okmányokat, Melcher Mihálynak azonban egyik iratot külföldről kellett volna megszerezni és ez nem sikerült. Ez nagyon elkésztette a fiatalembert, aki hétfőn újra Debrecenbe jött és nyomban felkereste menyasszonyát. Kétségbeesetten panaszkodta, hogy nem tudja az okmányt megszerezni és ezért öngyilkos lesz.

— A gyárból magamhoz vettem egy adag ciankállit — mondotta — és ha nem sikerül a dolog, végezek magammal...

Meg is mutatta menyasszonyának a ciankállit. A fiatal leány kérte, hogy ne kövessen el semmi meggondolatlan dolgot és dobja el a mérget. Melcher a leány kérésének engedett és a nála levő ciankállit eldobta, úgy látszik azonban, hogy csomagja-

ban még volt mérge és ezzel követte el öngyilkosságát.

Az esti órákban telefonon keresték Melcher Mihályt. A rendőrség nyomozott az után is, hogy ki volt a titokzatos telefonáló. Ez a rejtély is megoldódott azonban a menyasszony kihallgatása során, mert a fiatal leány elmondta, hogy ő az esti beszélgetésük után nyugtalan volt, félt, hogy vőlegénye ígérete ellenére is öngyilkosságot követ el és megkérte édesapját, hogy beszéljen telefonon a fiúval. A te-

lefonbeszélgetés során Melcher megnyugtató választ adott, kijelentette, hogy még egy kísérlet tesz az irat megszerzésére. A leány azonban csak nem nyugodott meg és korán reggel a szállodába rohant, ahol rossz sejtelméi beigazolódtak. A fiatal leány zokogva tett vallomást Ódor Béla detektív előtt. Azt is elmondotta hogy Melcher az öngyilkossági kísérlet előtt már délután is ivott, este pedig még a szobájába is vitette fel bort.

A rendőrség néhány óra alatt megoldotta ilyen módon a Tóth Árpád-utcai szállodában történt öngyilkosság rejtélyét és értesítette Melcher Mihályt budapesti hozzátartozóit. A holttestet a törvénytörési bontani intézetbe szállították.

Budapesti közellátási detektívek és ellenőrök nagy razzija a debreceni baromfipiacon 24 előállítással

Budapestről hétfőn este a közellátási visszaéléseket nyomozó rendőrség nyolc detektívje és 6 közellátási ellenőr Debrecenbe érkezett és kedden reggel a Rákóczi-utcai, baromfipiacon nagyszabású razziat rendeztek. A bizottság vitéz Rékasy László debreceni detektív irányítása mellett meglepetésszerűen tartotta meg a villámrazitát és egész seereg olyan árust találtak, akik a csirke pártját nem kg-ként hanem szemre adták és így egészen kis, alig tollasodott csirke pártjért

8-10-12 pengőt is elkérték.

A budapesti közellátási detektívek a razzia során 24 árust állítottak a rendőrségre, a birtokukban levő baromfival. Az árusokat, míg az egyenkénti kihallgatás tartott a rendőrségi épület földszintjét helyezték el. Illyenformán a baromfipiac jelentékeny része beteretődött a rendőrségre, ahol a kihallgatások befejeztével a csirkéket lefoglalták az árdragító árusok ellen pedig megindult az eljárás.

Cserkészleányavatás a Dóczi intézetben

A cserkész soba nem állhat olyan zászló alá, melyre a gyűlölet van felírva

Ünnepi díszit öltött vasárnap délelőtti a Dóczi-intézet tornaterme, ahol bensőséges, felemelően szép keretek között történt meg a cserkészleányavatás. A virágokkal, színes zászlókkal feldíszített terem teljesen betöltötte a sok cserkészleány, valamint a megjelent vendégek, kik között a Dóczi-intézet igazgatója és tanárai is jelen voltak.

Avatás előtt Szele Miklós választánár mondott nagyon értékes útmutatásokat tartalmazó prédikációt. Bevezetéseknél arról beszélt, hogy a „jó munka”, a cserkészszóintés lényegileg egyet jelent a keresztény értelemben vett alázatossággal. A hasznos és alkotó munka litka a megálázkodás, az alászállás. Jézus is alászállott a világra és így tudta betölteni megváltó hivatását. Hangoztatta azt is, hogy Jézus Krisztusnak jó vitézre van szüksége, ő nem a tömegre számít, hiszen a tömeg lélekben mindig Krisztusellenes. Azokra a kevesekre van szüksége, akik nem merülnek bele a világi dolgokba, akik nem mennek üszlőnek után. A cserkészleányoknak ezekhez a kevesekhez kell tartozniuk, kik a lélek szépségét sugározzák szét a világba. Krisztus jó és szép vitézei azonban nem tudják feladatukat elvégezni erő nélkül. Az erő pedig mindig attól függ, mennyi a látásunk. Mit tudunk meglatni: csak a láthatót, vagy a láthatatlant is? A cserkészleánynak nyílt szemmel és nyílt lélekkel mindig felfelé kell néznie. Jézus kell vezetésnek elfogadnia és akkor esodálatos erők birtokába kerül. A szeretetről beszéve kiemelte Szele Miklós, hogy a cserkész sohasem állhat olyan zászló alá, melyre a gyűlölet van felírva. Ha kell, harcoljon az ellenség ellen, de ne gyűlölje azt. Igazán jó cserkész csak az lehet, aki megérti a krisztusi parancsot: vedd fel a te keresztet és kövess engem! — fejezte be gyönyörű beszédét Szele Miklós.

Emma cserkészleány szívből jövő imájával kezdődött. A fogadalmat Pász Irén cserkészleány kérte ki.

A felavatandó cserkészleányokhoz dr. Versényi Klára kérésű ellenőr intézet nagyon szép, tartalmas beszédet. Hangoztatta, hogy Trianon után a cserkészlet hirdette legelőször a jobb jövőt és mert hinni Magyarország feltámadásában. Szólt a mai súlyos helyzetéről, amely a cserkészleányoktól is megköszorozott erőt, kitartást, igazi cserkészmunkát kíván. Ha a cserkészleányok igazán megállják a helyüket s felleltenül hisznek a győzelemben, álljon jelenleg bármiként a hadihélyzet, ennek a győzelemnek el kell jönnie Magyarországnak nagy történelmi hivatása van és hogy ezt betölthesse, a belső front katonáira is égetően szükség van.

A cserkészleányokat Molnár Erzsébet mondta el. Ezután először az új vezetők, majd a nagy cserkészleányok, végül pedig a tündérek tettek le a fogadalmat. A felavatottak nevében Kiss Anikó mondott köszönő szavakat. A régi cserkészek közül Birinyi Mária üdvözölte őket. Minden csapat emlékéül egy-egy Bibliát nyújtott át azoknak a cserkészleányoknak, akik már tíz éve végzik munkájukat, névszerint a következőknek: Némethi Irén, Nemesi Ilona, Kovács Gizli, Majoros Ibolya, Dalma Lenke, Perecsényi Margit és Dombi Emma. Tarr Klára az „arany nap” jelvényt kapta mivel 21 különpróbát tett le. Végül Szász Katalin imádkozott, majd a szép ünnepély a Himnusz elénekzésével ért véget.

A felavatott vezetők névsora a következő: Kólya Erzsébet, Ruber Magda, Nemesi Ilona, Szemes Anna, Jung Sebastyenné. A felavatott cserkészleányok a következők: Pász Irén, Körösi Klára, Balogh Edit, Ménécs Éva, Gáll Erzsébet, Szabó Mária, Fazekas Judit, Feiszlényi Ilona, Furkó Emma, Bertz Emma.

Szentes Erzsébet, Kárándi Lili, Balogh Kata, Kiss Anikó, Sütő Ibolya, Gömöri Mária, Katona Erzsébet, Lukács Éva, Bartha Éva, Márton Anna, Fehér Margit, Fekete Magda, Nagy Magda, Tóth Szilvia, Bodolay Erzsébet, Balogh Erzsébet, Szabó Éva, Hárász Mária, Schillinger Zsófia, Málnásy Eszter, Bánvász Borbála.

A felavatott tündérek nevei: Némethi Magda, Szombathy Irén, Sarkady Éva, Dobó Kata, Uray Magda, Bernát Éva, Mátyás Irma, Karsay Margit, Dobó Róza, Sepa Erzsébet, Aradványi Ilona, Szabó Mária, Bagdacs Klára, Pócsi Gabriella, Vilmányi Irén, Sikolya Edit, Selényi Flóra, Szabó Viola, Bodnár Ilona, Molnár Judit, Békessy Gizella, Reményi Ilona, Szabó Edit, Bihari Olga, Arany Erzsébet, Illés Irén, Bacska Ibolya, Gorgyán Julia, Horváth Ibolya, Szabó Gizella, Takács Éva, Karlaki Mária, Lente Éva, Szabó Magda.

2-szer naponta reggel és különösen este lefekvés előtt Chlorodont fogpaszta

Werner Eszter, Wawruch Ilona, Dékán Julia, Sajó Ildikó, Pusztai Piroska, Kántor Klára, Nádor Éva, Zelenák Olga.

Országos érdeklődés a debreceni „Istvánka”-örzs iránt

Debreceni mintára Szabadkán is megalakult az „Istvánka törzs” Pesti iparművész babákat készítő részére

Részint eredményes munkássága, részint a sikeres működést kísérő sajtóközlemények alapján egyre fokozódott érdeklődés nyilvánul meg a Társadalmi Turul Szövetség „Istvánka” gyermektörzsé iránt. — A lillafüredi országos követtáboron mikházi Kovács Tibor ker. vezér ismertette elsősorban a frontszolgálatok gyermekeinek Turul keretek között történő lelki és testi gondozását, gyakorlati irányú nevelését, s a bejelentés oly nagy lelkesedéssel találkozott, hogy a szabadkai kerület nyomban a követtábor után, debreceni példára, hasonló elvek mellett szintén felállította a maga gyermektörzsét, s azt szintén debreceni mintára, a kis vitéz nagybányai Horthy István öfömlétségéről nevezte el. Az ottani „Istvánka” törzs már meg-

is kezdte működését. Lapunk munkatársának Pálffy József Leventének posztalénciké a főváros közönségének érdeklődését is felkeltette. Ennek tanujelképpen Morvay György iparművész öltöztető magyar babákat küldött az „Istvánka törzs” tagjainak, mint írja, hogy megszerettesse velük a magyar motívumokat, a magyaros öltözködést.

A Törzs tagjai egyébként újabb megajándékozásban részesültek: mikházi Kovács Tibor ker. vezér 2 mázsa rózsaburgonyát osztott ki a szegénysorsú gyermekek körében. — A törzs részére testnevelő gyermekjátékszereket is szereztek be, s a jövő vasárnapról kezdve már szabadterre viszik, fenyre, levegőre a legkisebb lajtánsakat.

Szüői értekezlet bábszínház előadással a Sámsoni-úti állami elemi iskolában

Igen értékes szülői értekezletet rendezett dr. Karalyos Gyula igazgató-tanító, a Sámsoni úti állami elemi iskolában. Sok szülő jelent meg, akik előtt dr. Karalyos Gyula meleg és közvetlen szavakkal tártá fel a család és a népiszkola kapcsolatát, melyet egyre mélyebben kell kiépíteni. Arról beszélt, hogy a szülő és az iskola feladata azonos és az iskolának nevelő tevékenységüket a szülő megértő és nevelést kiegészítő segítségével nélkül önmagában nem tudja sem a jelenben, — sem a jövőben megvalósítani.

Ismertette dr. Karalyos a nevelés három területét: a testi, az értelmi-szellem és erkölcsi vonatkozásban. Beszélt a mai iskola-típusról, mint szociális tényezőről. Kifejtette, hogy az állam által nyújtott keretben a nyolcosztályos elemi iskola gondolatában tulajdonképpen az a cél, — hogy a 14-ik életévig módjában legyen a gyermeknek mind testileg, mind szellemileg fejlődésben alapot nyernie s ezzel a szülő és a család kapcsolatában megmenteni a gyermeket a serdülő kor veszedelméitől.

Dr. Karalyos Gyula igazgató előadásában a meggyőződés jutott kifejezésre, hogy csak a család és az iskola kimélyített kapcsolatából születethet hitben erősebb, szellemileg erütemesebb öntudatosabb, emberebb ember és magyarább magyar.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után az V. osztálybeli tanuló négyzólamu kánont énekeltek, majd szavalókerest adtak elő, melyet Varga Irénke tanító-nő tanított be.

Igen értékes része volt a szülői

értekezletnek Kíller Tiborné városi vezető védőnö előadása a tuberkulózisról. Elmondotta, hogy az állam milyen nagy áldozatokat hoz a családoknak a tudóveszt ellen való megvédésére. — Ebben a munkában kapcsolódik bele a védőnö is családvédő munkájával. Ismertette az egészségügyi megelőzés gondolatát és arra kérte a szülőket, hogy ebben a nagy küzdelemben vegyenek részt azáltal, hogy gyermekeiket az egészségesebb életre és jó szokásokra nevelik. A védőnö családmunkája csak úgy lehet teljes ha a szülők megértésével és céltudatos együttműködésével találkozik.

Nagy hatást gyakorolt a szülökre Kíller Tiborné vezető védőnö előadása után a „Jancsi meg a bacillus” című bábjáték-szindarab. Ez kitűnően alátámasztotta az elhangzott védőnö előadást és abban a fertőzés veszélyével kapcsolatos gondolatait.

Gyakorlati értékű hozzászólások hangzottak még el. A szülőkkel megbeszéltek a tantestület tagjai a gyermekek egyéni problémáit.

A vezetők azt a következtetést vonták le az értekezletből, hogy nagyon kívánatos lenne, ha ilyen jól felépített szülői értekezleteket ennél több iskolában megrendeznének, mert a legfontosabb közegészségügyi kérdések iránt a szülői érdeklődést legjobban a gyermekeikre kereszttől lehetne felkelteni és megnyerni.

Üzenet a frontról

Homóján László karpaszományos szakaszvezető a 113.132 tábori posta számról megnyugtató feleletet és a Váry-családot Monostori-pályában, jól van, egészséges. A leveleket megkapta. — Mindenkit csókol és üdvözöl.

HIREK

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, május 1-én reggel 8 órától. „Kigyó” Plac u. 31. tel.: 30-95. „Tisza” Péterfia 61, tel.: 24-52. „Csillag” Árpád-tér 1 tel. 29-32. „Isteni Gondviselés” Petőfi-tér és Teleki u sarok, telefon 32-81. „Mátyás király” Nyilastelep, telefon: 32-10.

Álmotlam Adyval

*Álmotlam Adyval
Vele, a legnagyobb.
Láttam élni, nézni
csodás mély szemét.
Aranyhegyek országából
felém nyújtotta két kezét.*

*Álmomban aranyból
volt a világ,
izzott és vakított
az arany Nap,
futottak vídám
kis arany folyók.*

*Álltunk ketten,
sötét komoran
felemelt Ady
egy arany rögöt,
messze dobtá a Nap felé...
Szívéből vér csöpögött.*

*Én sírni kezdtem
és elindultam
az arany rögöt
megkeresni...
Ady utánam sikoltotta:
Nem szabad szeretni!*

ZS. MOLNÁR IBOLYA.

**A magyar külügyminis-
terium meghívására kedden Bu-
dapestre érkezett Entralgo spa-
nyol egyetemi tanár, a „Pueblo”
című lap cikkírója, Noharri, az
„Arriba” főszerkesztője és Lo-
wet, a Falange sajtó- és propa-
gandafőnöke. A spanyol újság-
íróvendégek előreláthatólag egy
hétig tartózkodnak Magyarorszá-
gon és magyarországi tartózkodá-
suk alatt megbeszéléseket
folytatnak a magyar sajtóélet
vezető személyiségeivel.**

**A kistéplomi egyházzész
közponi bibliaköre ma, szerdán
délután hat órakor az egyház-
részt gyülekezeti termében (Ré-
vész-tér 2. szám alatt) bibliórát
tart, melyre mindenkit szeretettel
hív és vár a vezetőség. Ezt
megelőzően 5-6-ig nőszövetségi
megbeszélés. A fentiek értelmé-
ben mind a megbeszélés, mind a
biblióra egy órával később veszi
kezdését.**

**A Csapó-utcai egyházzész
vegyes bibliaköre ma délután 6
órakor tartja szokásos összejöve-
telét a Szappanos-utca 16. szám
alatt levő gyülekezeti otthonban.
Erre az összejövetelre mindenkit
szerettel hív és vár az egyház-
részt vezetősége.**

Tanulmányi séta. Az isko-
lankívüli népművelési bizottság
ma délután 4-1/2-ig a Déri
György ezredes néprajzi mú-
zeum és a Thaly-szoba megte-
kintésére tanulmányi sétát ren-
dez. Előadó és vezető: dr. Lükő
Gábor múzeumőr. Gyülekezés a
Déri-múzeum előtt. A látogatá-
son mindenki díjtalanul részt-
vehet.

Csáng Kai Sek felesége
északamerikai útjának befejez-
tével Roosevelt elnök vendége
lesz és három napig a Fehér
Házban tartózkodik.

**Hétmillió üzenetet tovább-
ított a genfi Vöröskereszt a há-
ború kitörésétől 1943 áprilisáig.**
Az üzeneteket hadifoglyok küld-
ték hozzátartozóiknak. Az üze-
netek közvetítésében 86 állam
Vöröskereszt Egyesületei működ-
tek közre. A Genfen át történő
levelezés állandóan nő, így most
márciusban 506.000 üzenetet to-
vábbítottak.

Betörő fiatal lány a debreceni törvényszék előtt

Az érsekújvári börtönből kísérték a tárgyalásra, melyen 3 hó-
napi fegyházbüntetésre ítélték

Hurzich Teréz nádudvari fia-
lány betörés büntetésével
vádolva került a debreceni tör-
vényszékre Cs. Sebestyén
György tanácselnök, egyesbíró
elő. Hurzich ellen az volt a vád,
hogy gazdájának nádudvari laká-
sába betört oly módon, hogy
az ablakot felfeszítette és on-
nan többszáz pengő értékű ru-
haneműt és élelmiszert elloptott.

**Baj van Angliában a ruház-
kodás körül.** Megint csökkentek
a jegyre kiadható ruha-
mennyiségek. A jövőben éven-
ként és fejenként csak 40 pontot
kaphat az angolok.

A kivándorlás megszűnt. A
mult évben Magyarországról
mindössze 16-an mentek kül-
földre, 3 férfi, a többi nő és
gyermek. Hat Amerikába, a
többi más országokba vándor-
olt ki.

**Már készül a nyári ruhák
típus-anyaga.** A kormány az el-
múlt hetekben új textilipari köz-
ellátási rendet léptetett életbe.
Minden textilfajtaiból állag 20-
30 féle cikket lehet gyártani s
azok anyagának összetételét, mi-
nőségét és árát is megállapítot-
ták. A rendelkezésre álló nyers-
anyagok mennyiségének és mi-
nőségének szigorú számbavételé-
vel elsősorban a kis- és közep-
keresetű közönséget igyekeznek
tartós minőségű és olcsó ruhá-
zati anyagokhoz hozzájutatni.
A textilgyárak már megkezdték
a nyári típus-anyagok gyártását
s azok hamarosan megjelennek
a forgalomban.

**Zágrábban a lakók fizetik
az óvóhelyek építési költségeit.**
Zágráb polgármestere a közel-
múltban rendeletet adott ki,
melynek értelmében az egy eme-
letnél magasabb házak tulajdo-
nosai május 30-ig köteles házuk-
ban az óvóhelyeket megépíteni.
Most pótlólag olyan rendelet je-
lent meg, amely szerint az óvó-
helyek építési költségeit azok kö-
telesek viselni, akiknek abból
hasznuk van, tehát a lakók, meg-
pedig lakbérük arányában.

**Árdrágítása nincs enyhítő
körülmény!** A budapesti uszora-
bírósg egy árdrágítási ügy vád-
lottját kisebb pénzbüntetésre
ítélte, mert enyhítő körülmény-
nek vette, hogy az elkövetett ár-
drágítás aránylag csekély ösz-
szégű volt. A tábla megemléstet-
tette az uszorabírósg ítéletét és
a vádlott pénzbüntetését fegyhá-
zbüntetésre változtatta, mert a
mostani súlyos időkben nem je-
lent enyhítő körülményt az igen
elterjedt árdrágítást megítélé-
sénél azok kisebb mérvé.

Házasság. Halász Valéria és
Tóth János május 4-én házassá-
got kötöttek.

Dr. Naményi Gyuláné gyors-
íróiskolájában, gépiróiskolájá-
ban május elején tanfolyamkez-
dés. (Bathhány 1.) Előkészítés
államvizgára. Vidékieknek vas-
útkedvezmény. Telefon: húsz-
hetvenhét. Főigazgatói engedély:
6475. Helyesírástanítás.

Új tanfolyam kezdődik má-
jus 1-én a Simai gyorsíró, gép-
író- és szépiróiskolában, Plac u.
73. Előkészítés államvizgára.
Vidékieknek vasúti kedvezmény.
Telefon: 22-53. Debreceni tan-
ker. kir. főig. eng. szám:
1359/1941-42.

A vádlottat az érsekújvári
börtönből kísérték Debrecenbe
a tárgyalásra. A fiatal leány-
betörőt egy később elkövetett
bűncselekménye miatt ugyanis
Ungváron ítélték el.

Hurzich Teréz a törvényszék-
ken beismerő vallomást tett és
a tanúk kihallgatása után a
bírósg 3 hónapi fegyházra ítél-
te. Az ítélet jogerős.

**Rövid idő alatt sikerült ki-
nyomozni és letartóztatni azt a
három férfit, akiknek része volt
Collin Pál belga laptörlesztő
meggyilkolásában.** A gyilkos
egyik bűntársát már a merény-
let napján letartóztatták. Rövi-
desen sikerült a másik bűntár-
sát is kézrekeríteni, most pedig
magát a gyilkost is elfogták. A
gyilkos ellen bír szerint hadbíró-
sági eljárás indul meg. (MTI.)

**Nápoly városa megkapta a
hadirekkanak nagy díszjé-
nyét,** melyet a Hadirokkantak
Országos Szövetsége ünnepélyes
keretek között nyújt át.

Új iparok. Csányk Matild
női szabó, Szabó Kálmán szatós
és egyszerű tejkimerés. Mayer
Antal János ügynöki ipar, Hegedűs
Jánosné szűl. Gere Margit
női szabó.

Megszűnt iparok. Bánk
Lászlóné tejtermék árusítás,
Krausz József bornagykereske-
dés, Fábrián János kisebb kőmű-
ves.

**Tóth Gyula debreceni zene-
szerző** Cser Katalin Éva versével
a Máramarosvármegyei Kaszinó
1942-43. évi II. országos zenei
és irodalmi pályázatának műdal-
csoportjában díszoklevelet nyert.

Éleslövészet. Május hó 4.
7. 11. 20. 24-én a Sárkut-tanyá-
nál levő harszerű lötéren, a
pallagpusztai vasútállomás köze-
lében éles lövészet lesz. A löve-
re napokon a lövőalakulat 7 órától
18 óráig le fogja zárni. A le-
zárási idő alatt a Debrecen és
Hajdúsámson közötti országúton
a forgalmat a lövészet vezetője
gyorsan mozgó járművek (gép-
kocsik, kerékpár, stb.) részére
esetenként, délelőn pedig 12 órától
13 óráig meg fogja nyitni. A
kapitányság vezetője: Kiss sk.
rendőrfőkapitányhelyettes.

**Jövedéki kihágások a deb-
receni törvényszék előtt.** Dr.
Nyerges Miklós vizsgálóbíró,
a jövedéki kihágásügyek bír-
ója tegnap tárgyalta ifj. Zeke
Bálintné, Zeke Róza és Rezes
Gergelyné balmazújvárosi lak-
osok jövedéki kihágási ügyét.
A vádlottak 10 kg leveles do-
hányt tilosan birtokoltak.

**A bíró fejenként 400 pengő
pénzbüntetést szabott ki.** —
Grün Róza Arany János utca
22. szám alatti lakos 7 gramm
sacharint és 10 gramm lüz-
köt birtokolt tilosan. 30 pengő
fő és 118 pengő mellékbünté-
tésre ítélték. Budai Endre vér-
tesli lakos, aki 20 kilogramm le-
veles dohányt tilosan birtoklá-
sával volt vádolva, 800 pengő
pénzbüntetésre ítélték jövedéki
kihágás miatt dr. Nyerges Mik-
lós vizsgálóbíró. A szintén vád-
lott Budai Endrénét felmentet-
ték.

**„Katonadolog” című igen
érdekes regényt kapható lapunk
kiadóhivatalában.** — Ara 80
fillér.

Izgalmas hajszá után a Nagyerdőn elfogtak egy kerékpártolvajt

Ujvárossy Endre István út
40 szám alatti lakos tegnap
reggel a Ferenc József-úton
a nagytözsde előtt hagyta ke-
rékpárját. Ismeretlen tettes,
amíg bent volt a főtrafikban, a
gépet ellopta. A járőrök
azonban pontos személyleírást
tudtak adni az illótóról, aki az
utcan hagyott lepre felugrott
és elszárgultot vele.

A feljelentésben foglalt pon-
tos személyleírás alapján Bé-
res Lajos próbarendőr izgal-
mas hajszá után a Nagyerdő
közeliében elfogta Asztalos Im-
re favágó, Erzsébet-utca 51.
szám alatti lakost, amint a lo-
pott kerékpáron a Nagyerdő
felé haladt, a gyanu szerint
nyilván azzal a szándékkal,
hogy a gépet ott leszerelje.

Asztalos Imrét előállították
a rendőrségre, ahol azzal vé-
dekezett, hogy a kerékpárt ő
vásárolta. Mivel gyanu merült
fel arra nézve, hogy az utóbbi
időben sorozatosan elkövetett
kerékpárlopásokban is része
lehet, a rendőrség őrizetbe-
vette és megindította a nyomozást.

Megkezdődtek a zöldszeres főzőtanfolyamok

**A sok jelentkező miatt egy-
szerre párhuzamos tanfolyamot
tartanak**

Nagy siker jegyében kezdtek
meg a Nyilastelepen az első zöld-
keresztés főzőtanfolyamot. Deb-
recenben a m. kir. tisztifőorvosi
hivatal szervezte ezeket az igen
célszerű és nagy gyakorlati ér-
tékkel bíró főzőiskolákat, melyek
a legegyszerűbb konyhákban is
könnyen megvalósítható recept-
jelekkel egy csapásra meghódí-
tották Debrecen leány- és asz-
szonytársadalmát. A nyilastelepi
Olvasókör helyiségét rendezték
be a tanfolyam céljára. A tisztifő-
orvosi hivatal megbízottja nyitotta
meg az első tanfolyamot és szíves
szavakkal köszönte meg Mezey
Béla lelkipásztornak, hogy erkölc-
sileg támogatja a tanfo-
lyamot, sőt még helyiséget is bo-
csátott rendelkezésre.

Jellemző a tanfolyam szüksé-
gességére, hogy *annyian jelent-
keztek, nem lehet egy csoportba
beosztani mindenkit* és párhuz-
amos tanfolyamot kell szervez-
ni.

A sikerre külön garancia az
előadó személye: *Bokor Margit,
a Diätetikai Intézet által Deb-
recennek átengedett kitűnő,
szakképzett vezető.* Sok város-
ban tartott már egyre fokozódó
siker mellett ilyen főző tanfolya-
mokat. Mutatja a tanfolyam ér-
tékét az is, hogy bár a hallgatósá-
g csak csekély öszszeggel jár-
ul hozzá a költségekhez, min-
denki már az első órán nagy lel-
kesedéssel megfogadta, hogy *ter-
mészetbeni anyagokkal segítik
elő saját tanulását.*

Ez az első tanfolyam-pár má-
jusban véget ér és *június elején
bent a városban lesz egy tanfo-
lyam* Erdekes, hogy már erre is
jelentkeznek előjegyzésre az asz-
szonyok és leányok a tisztifőor-
vosi hivatalban a Simonffy utca
1-a. szám alatt az I. emeleten.

Legjobb

tőkebefektetés!

Hajdúszoboszlón,
a ma már világhírű fürdő köze-
lében (Szurmay utca 2. sz.)

eladó 500-öttelek

Cím a kiadóban.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések Orgován László
máv. s. tiszt Tóth A. u. 4 leány
Mária Lutter Sándor fővegyész
Péterfia u. 23. leány Kinga. Leng-
yel József máv. bádógos Csillag
u. 85. fiú Gábor. Pfeifer Gyula
keresk. s. leány Katalin Csomor-
tán László szerelő s. Mikepércsi
út 18. leány Irén. Furkó Viktor
városi díjnok Boldogfalva u. 5.
fiú Viktor. Báthori Lajos szerelő
s. Rákóczi u. 39. fiú Miklós Molnár
Béla gazd. kocsis Péterfia d.
7. fiú József. Munkácsi János ta-
nító Pirice, fiú Márton és leány
Anna (ikrek). Vezendi Imre kö-
műves s. Géza u. 6. leány Mag-
dolna és fiú Imre (ikrek). Dr.
Balla István orvos H.-szoboszló,
leány Katalin. Kas Gyula máv. s.
tiszt Tiszafüred, fiú Gyula Mi-
nics Tibor tsz. szakaszvezető
Nyiregyháza, leány Erzsébet To-
kai Lajos máv. s. tiszt Béke u.
34. fiú Lajos. Csordás László asz-
tanuló Csigekek u. 33. leány Ma-
ria. Pastyán László máv. s. tisz-
t Lónyai u. 30. leány Ilona. Spos
Ferenc köműves s. Lázár u. 46.
fiú Ferenc. Kovács Sándor városi
ko sis Szabalya u. 3. fiú Ferenc.
Bodnár Gyula cipész m. Cserepes
u. 22. fiú László Tóth János kis-
bőrlő Halap 92. fiú János. Neu-
mann Mór ügyv. igazgató Hat-
van u. 28. leány Éva. Dr. Szeme-
redy Kamilló OTI főgarnazó
Deák F. u. 19. leány Judit. Ilyes
Sándor tsz. szakaszvezető Sze-
chenyi u. 96. fiú Sándor.

Eljegyzések: Szűcs Beia laesz-
tegalos s. Pesti u. 39.—Gonda
Margit Szabolcs u. 20. Tóth Geza
fodrász s. Boldogfalva u. 17.—
varga Mária Szegető u. 13. Bod-
nár Sándor könyvkötő s. Csere-
pes u. 19.—Kulcsár Vilma Akác-
fa u. 11. Jóna János városi tiszt.
Homok u. 33.—Varga Erzsébet
Csapó u. 44.

Házasságok: Szemere Miklos
magánújságíró Csapó u. 32.—Cseke
Ferenc Zsófia Dicszegi u. 18. sz.
Sankoly Nándor máv. s. tiszt Ma-
tészalka—Faragó Erzsébet Mag-
yar u. 16. Buglyó Ferenc tsz.
szakaszvezető Repülőtér—Kere-
kes Katalin Balmazújváros. Bar-
na József gazdálkodó Fazekas M.
u. 3.—Burai Erzsébet Peterfia u.
20. Katona Bálint máv. gyári
munkás Létai út 42.—Kövecz
Julianna Bánk 126. Kecskeméti
János dohánygyári munkás Keresz-
tesi u. 25.—Heraga Erzsébet u. 6.
54. Csáfordi Dénes államrendőr
Közvidékszerelő—Borsi Erzsébet
Hodász Lukács u. 19. Los Ist-
ván sütő s. Mester u. 22.—Füstös
Etelka Melotai Nyilas u. 8. Bo-
rók Antal npsz.—Vaczaike Rozá-
lia Homok u. 36. Tar Sándor
gazdálkodó Nagykecskés 38-0-
Pál Julianna u. o. Vida Andras
falvaros Báthori u. 13.—Kapus
Eszter Kuruc u. 11. Csapó Mi-
hály köműves s. Malvin u. 33.—
Csáki Eszter Tancsics M. u. 29.
Jószai Márton géplakatos s.—Ke-
rékgyártó Erzsébet Keresztvári
u. 69. Lőrinczi Imre felsővez. k.
s. Babér u. 5.—Kiss Gizella Le-
tai út 34. Péter Gyula c. orvostól
Biharkeresztés—Komodi Margit
Kossuth u. 32. Kovács József Pe-
terfia u.—Ivicsics Mária Buda-
pest.

Halálozások: Kovács Józsefne
ref. 61 éves, Tegez u. 37. Katoz-
kai Mihályné ref. 27 éves. Be-
legelő 260. Földesi Ferenc ref. 7
hónapos, Homok u. 94. Pápai
István ref. 76 éves, Gizella u. 7.
Dallos Andrásné gk. 88 éves, Do-
mokos Lajos u. 9. özv. Klein La-
jóné izr. 70 éves, Vár u. 10. Fá-
bián Lajos rk. 67 éves, Möricz u.
8. sz. özv. Herczka Zsigmondné
izr. 78 éves, Csap u. 10. Hevesi
Sándor ref. 1 hónapos, Virág u. 3.
Tányér Imre ref. 33 éves, Kos-
uth u. 39. Vályi Lajos rk. 5 hó-
napos, Bagamér, Szirmai Ödönné
ref. 52 éves, Deák Ferenc u. 9.
Hári Imre ref. 1 hónapos, Ebes
97. sz. Molnár Ernőné rk. 61 éves
Miskolcz, Toroczka Józsefné rk.
56 éves, Rákosi Jenő u. 8. Hóbor
Ferenc rk. 41 éves, Gyónk, Cziz
Mihály rk. 10 éves, Csalános.—
Orosz Katalin ref. 13 hónapos,
Böszörményi út 85. Nagy Mik-
lós ref. 46 éves, Hajdúnánás.
Gergely Imre ref. 36 éves, Hajdú
hadház, Tamási Dávid ref. 77 é.
Szepesti u. 39. Polgár Károly rk.
30 éves, Közszerdahely. Kris-
tóf József rk. 34 éves, Szegeza.
Péli Pál rk. 42 éves, Csontos.—
Dankó András rk. 33 éves, Her-
nánémeti. Harajda Mihály gk.
37 éves, Csicsér.

Honvédeink hősi harost segíti a
hadigondozási bélyegek használatával.

Bérma-ajándék:

**óra, aranyékszer
HORA ENDRE**

Telefon: 34-59.

Kossuth-utca 2. szám.

GYASZROVAT

Torockai Józsefné Kazay Erzsébet temetése szerdán délután 5 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Rákosi Jenő-u. 8. Dankó temetkezés.

Üz. Csathó Gáborné sz. Némethi Zsuzsanna, volt bádógosmester özvegye, 73 éves korában meghalt. Temetése szerdán délután négykor lesz a köztemető II. B) terméből ref. szertartással. Szeretett férje, édesanyja és unokája exhumálása szerdán reggel lesz a Kossuth-temetőben. Lakása: Szondy-u. 14. Pusztai temetkezési intézet.

Meghalt Szigethy Andor, aai sokáig titkára és művésze volt a Csokonai színháznak

Megdöbbentő gyász hírtől értesítette vitéz Zemplény Zoltán kecskeméti színházgató jelenlegi állomáshelyéről, Orosházáról taviratilag Belezna Unger Istvánt és Kardoss Géza, meghalt Szigethy Andor színházi titkár, aki hosszú időn keresztül volt Kardoss Géza színházgatója idején a debreceni színház titkára és művésze.

Szigethy Andor, a debreceni színház aranyos szívé, népszerű „Bácsi bácsi”-ja az első világháború előtti békeidők híres táncoskomikusa, majd bujtoja volt Debrecenben 1923-ban jött és sok egyszerű alakítása él ma is elevenen a színházlátogatók közönség emlékeztében. A titkári teendő ellátása mellett egyre inkább jutott ideje színpadi szereplésre, de alakítása, ezek a miniatűr remekművek, mindig élmeszámúba mennek. A kis epizódok nagy művésze volt ebben az időben Szigethy Andor, utolsó felejthetetlen alakítása a „Feketeszárú cseresznye” írónoka Mikor Kardoss Géza kecskeméti, majd zeredi direktor lett, vele ment Szigethy Andor is és csak az idő, hogy Kardoss Géza a fővárosba szerződött, ment más igazgatóhoz és lett vitéz Zemplény Zoltán titkára. Mint ember rokonszenves, megnyerő egyéniséggel sok tisztelőt szerzett. Edesapja egyik grófi uradalom jószágigazgatója volt, ő maga is gazdatisztnak készült, aztán magához vonzotta a színészpályára varázsa és a magyar vidék ünnepeit művésze lett. Első felesége Kállay Jolán volt, a békeidők egyik leghíresebb primadonnája, aki megnyerte az országos János vitéz-versenyt is. Szigethy Andor végigharcolta a világháborút és mint népfelkelő százados szerelt le. Az utóbbi években gyakran betegeskedett és kedden rövid, de súlyos szenvedés után elhunyt.

— „Sonkafák” az erdőben. — Nem mindennapi és kissé humoros ügyben hozott gyors eljárásai bócs határozatot Ják közönség eljárására. A közönség határozata lakó több gazda bejelentette, hogy padlásáról eltűnt a télen megfűtött sonka. A csendőrség híába nyomozott, sem a tolvajok, sem pedig a sonkák nem kerültek elő. A napokban több jáki napszámos a közeli erdőbe tartott, fát akartak dönteni. Már jó mélyen jártak az erdőben, mikor az egyiknek valami messziről a szemébe ötlött. Ni csak emberek — mondotta a többieknek —, mintha sonkák lógnának amott a fán! A munkások megdözsözték szemüket. Csakugyan Sonkák lógtak az ágakon. És a „sonkafák” alatt egy toprongyos alak örködött. Amint megpillantotta a közeljövő embereket, nekik iramodott az erdő sűrűjének. A csodálkozó jákiak nem is próbálták elfogni, hanem összeszedték a fák ágakon lógó sonkákat és bevitték a közönség előljáróságára. Az előljáróság pedig nem csinált a „sonkafák” ügyéből eljárást, hanem napokkal előbb ellopott sonkák gazdái között igazságosan szétosztotta a szákmányt.

A Betegek száza meleg szeretettel üdvözölték Pongor Ferenc dr igazgató főorvos.

Dr Pongor Ferenc főorvos átvette az Augusztus-szanaszatórium igazgató főorvosi teendőinek ellátását. Ebből az alkalomból egészen váratlanul és meglepetésszerűen meleg ünneplésben részesítették. Megvárták, míg belépett a szanaszatóriumbeli rendelőjébe s ott küldöttség jelent meg előtte. — Gyönyörű ólomkristálytálat, benne illatos, pompázó virágokat nyújtottak át szeretetük jeléül és meleg szavakkal üdvözölték, Isten áldását kérve további munkájára. Pongor Ferenc igazgató-főorvost mélyen meghatotta a ragaszkodásnak ez a megnyilatkozása s keresetlen szavakkal köszönte meg az üdvözlést. Hangsúlyozta: a jövőben is éppen olyan szeretettel és odaadással gyógyítja betegeit, mint főorvos korában tette. A betegek száza lelkes ovációban részesítették az új igazgatófőorvost, akinek természetesen csak munkaköre új, de fáradhatatlan szorgalma, törekvése, betegei iránti nagy szeretete régi, kipróbált. (Virág Gábor.)

Székegy gyerekek előadása Debrecenben

Nem mindennapi élményben lesz része annak, aki csütörtökön este meghallgatja a beszercei gimnázium kis önképzőkörének előadását. I. — III. osztályos székegy gyerekek mondják el, de olyan természetesen és ocsintén, mintha csak egymás között volnának — hogyan lett belőlük iskolás gyermek, milyen emlékek hoztak hazulról és mit kaptak az iskolában. Felolvassnak, szavainak, táncolnak, de nem a közönséget unalmas iskolai szavaltok hangján hanem a maguk természetes, emberi, hétköznapi hangjával és mozdulataival. Egészséges magyar világot teremtenek maguk körül. A magyar iskola most szabadul fel az idegen pedagógiai módszerek igrájából s ahol már felszabadult, csodálatos eredményeket produkálnak a gyermekek és boldog magyar élet kezdődik. Erről számol be a beszercei kis-önképzőkör vezető tanára Komjáthy István és arról tesznek bizonyosságot a székegy gyerekek, a „Móra Ferenc kis-önképzőkör” tagjai. Az előadást a Tisza István tudományegyetem társasléktani intézete rendezti, a Déri-múzeum előadótermében. Az előadás délután félhat órakor kezdődik.

300.000 pengős gyöngy-sor a pruszlik alatti

Néhány héttel ezelőtt Zelenkyné Zay Klára grófnő villájából elloptak három nagyértékű gyöngy-sort és egy arany pecsétgyűrűt. A rendőrség kitűnő detektívjei zseniális nyomozással megállapították, hogy a tolvaj Berecki Istvánné háztartási alkalmazott. Fintáhabban elfogták az asszonyt és a csendőrség az egyik detektív észrevette, hogy Bereckiné Istvánné pruszlik alatti gyöngy-sor villan elő. Megmotozták az asszonyt és a pruszlik alatti két gyöngy-sort találtak. A cimeres pecsétgyűrűt még ennnyire sem rejtette el, egyszerűen az ujjára húzta. A harmadik gyöngy-sort a lakásán találták meg.

— Már régóta vágyótam a gyöngyökre — vallotta halk hangon a fiatal nő — Búcsúszáskor nem tudtam ellenállni és mind a három elvittem. A pecsétgyűrűt csak úgy ráadásból a tolvaj nőt letartóztatták.

A mezőgazdaság békében is háborút v sel az időjárással. Jégkár ellen jégbiztosítással harcol.

TÓGYER

Írta: IGNACZ RÓZSA.

Mikor még a háztartási alkalmatosságok pártján álltam, az inasfőnök meg szólított nekem neveztek, élt abban az időben, Mari néni házában, a város Mezősége, egy Tógyer nevű legény. Mari néni szerint nem volt ki neki a négy kereke. Mint kubikos talicskát, egyetlen kerek forgatta az ő esztét is, de azt legalább helyes irányba: saját maga felé. Eleinte csak küldözgetésre használták Tógyert. Legelőször dohányért küldték el a boltba s ez a szolgálat igen megtetszett Tógyernak, mert a boltos ráadásul neki is adott egy szivar. A szivar ugyan cinyogott volt, de olyan szavakat nem használtak a Mezősége akkoriiban. Ami papírba volt töltve, az szivar volt, ami megvastagott, dohánylevélből összehajtogatva, az borszivar. Tógyer borszivarba járt, Szabó lett volna a vezetőnek, de azért nem volt magyar. Igaz, hogy román se, azt sem lehet róla mondani, hogy felig ilyen, felig olyan lett volna, mert ő szabályos lapát ember volt. Az inget nem eresztette ki és külön nyelvet beszélt. Lapátit.

A boltba járás egyértelmű volt nála a dohányszerezéssel. Irni-olvasni nem tudott, Mari néni házába írta fel, hogy mit hozzon a boltból, mert a cédulát rendszeresen úgy eldugta valahová, hogy soha többet rá nem akadt.

— Opán is mondta istalom hogy az irásfelet őrizni kell, mert ellopják a gazemberek. — Így hát tanították a kardos öregasszony néha félórakon át.

— Hozol borsot, sót, köményt paprikát és vaníliát. Ertetted? — Erttem istalom. Hozok dohányt.

Ha valaki semmi áron sem akar valamit megvenni, a családban azota is azt szokás rá mondani: Ert! Hoz dohányt!

Egyidőben Mari néni elhalta, hogy belső inast nevel békéle. A talakat kerekben horádni, az csak nem tudomány? Tógyer tudta, hogy melyik a jobb keze s melyik a bal. Mari néni a fejébe verte, hogy balról kinyúljon s jobbról szedjen le. Tógyer kinyúlított. Kapott cipőt, pantallót, csinos inas új-jast, fehér inget, nyakkendőt, de meg gallert is, meg hozza Ant-bácsi koszlott szél, kemény gal-lérjaiból, mert akkoriban, inas sorban is a kemény gallér volt a divat. Vendégek voltak ebédre éppen, mikor Tógyer először jelent meg inas díszben. Az erzsébetvárosi ügyész s a dévai tablabíró. Rokonok. Tógyer hozta a talakat. Hát az arca vere, mintha kerülgetne a guta-ütés, kimeredt nyakkal s két kancsal szemmel a mennyezet felé néz s a verejték úgy patakzik a szemé alatt, mintha polygonának a könnyei. Mari néni összesapja a kezét, vendég ide, vendég oda, leteszi a kanalat s rákiált Tógyerre:

— Mi bajod? Mit merészelted a nyakadat? — Unom a gallert kezieskölom, — felelte Tógyer szabatosan.

Elszapták a szobainasszágból, megtették konyhalégénynek. Birike szakácsné keze alá adoga tott, vágta a fát, hozta a vizet. Mari néni ki-kínézte a konyhába, ebéd után is, mosogatás táján, nehogy ellopják az időt a konyhalé.

— Eittele Tógyer? — kérdezte a lóslábú legénytől. Az éppen egy fejű székecskén ült s méla-

busan tisztogatta az ezüst-
ne: út.

— Házse, — felelte, — elem én, elem. — Mert így beszélt kettős mássalhangzó nélkül. — Nyakakat, hátakat, mindenféle hitecsnyágokat, amiket meg-hagynak a tályan az urak.

— Jó az nekem! — pattogott Mari néni, — azt sem érdemled meg!

Biri szakácsné nem osztotta a tekintetes asszony véleményét, Birike öregecske volt már. Ha tőle el is pártoltak már a legények, ő nem azoktól. Felpártolta Tógyert is. A lóslábú hízott, gömbölyödött. Birike dugdosta jinom falatokkal.

Mari néni észrevette a csirke-combok apadásán Birike érzel-
reit. Maga elé hívatta a szakácsnőt s rávivallt:

— Te Birike, ha már nem jérsz a bőrdobbe vén fehérség létrede legalább ne est a lóslábút vá-lasztanád.

— Szegény a szegényt pártalya istalom, — mondta Birike pi-rongva és lapátiasan, mert oda-váló volt ő is s Tógyerre gon-dolva színpogva hozzátette:

— Apátlan, anyátlan árva gyere-

rek. Negyvenkettedik évében járt ekkor a lóslábú apátlan, anyátlan, árva Tógyer. Biri koszlón megzuholt, pocokot eresztett. Mari néni tudomásul vette a konyhai szerelmet s olykor, tálatás előtt, a konyhába sietett. Rendel-kezett:

Vágy Biri a sültet! A melle-husát s az egyik combját Tógyernek! — S a zavartan hebegő szakácsnéra rákiáltott:

— Jobb, ha magam adom oda! Se ügyis a legjobb falatokat lo-pod le neki a hátam megett, te piszok!

A megségyentett Biri kifújta az orrát a kötenye visszajába s azt mondta:

— Kimandam én istalom, úgy ahogy van! Nem élet az élet le-gény nélkül. Man szegény anyám is aszonta: Szomorú az a szapuló, amelyikben nincsen gatyá-

S hogy ne legyen szomorú, mosta, joltotta hűséggel Tógyer ingét, gatyáját. Úgy is volt, hogy összeházasodnak. Minden tar-szon elhatározták, hogy meg-mondják Mari néninek a szán-dékukat, de csak nem merték vele előhozakodni.

— Mongyad te Biri, — biztatta Tógyer, — te vagy az öregebb.

— Mongyad te, mert te vagy a legény! — felelt Birike. Ösz-szereszték, kibekültek. Maradt minden a régiben. Egyszer aztán, úgy tíz-tizenkét év múltán, Birike éppen a szapuló kád felé-hajlva kavargatta a ruhákat, a szívehez kapott, arcal és holtan esett a lugos vízbe s az árva Tógyer öregegyen maradt.

Tengelt-lyengelt a kúriában, mint a saját kísértete. Az új szakácsné fiatalabbat pártolt s a Tógyer esze nem nőtt a rohanó idővel. Nem vették semmi hasznát, de ei sem küldték. Család-tag volt abban az időben a cse-léd, nem szokták csak úgy szél-nek eresztetni. Egyszer előállt Mari néni, hogy ő megyen.

— Hová? — kérdezte a kis pec-kes naggyasszony. Özvegy volt már maga ist. Egyedül s harcaisan vezette a házat.

— Hová, te bódogtalan? Tógyer ráemelte apró, disz-nőekhoz hasonló szemét, szor-lyogott s mondta:

— Agmennek megyek, kezieskölom.

Volt a közeli városkában egy agmenház, ahogy a szegény-házba a szegények, úgy kívánko-zott oda Togyer. Agmennek.

— Méz a fészkes fenébe! — pattogott Mari néni. — Itt hals-meg nekem, te nyavalyás.

— Ahogy parancsolni tetszik, — felelte Tógyer s mintha nyom-ban szót akarna foadni, úgy-

nak esett. Mielőtt meghalt volna történt vele azonban még valami. Egy éjszaka kiállt az istálló. Abban aludtak a tehenek s Tógyer is. Tógyer kirohant az égő gerendák közül Nyargalt Mari nénihez. Talpon volt már az egész ház. Sikongat-lak, rohantak, segítségét kiabál-tak. Szikra, a láncra kötött ko-mondor ének tartott pojával, reszkette üvöltött, a lángoló ist-állóban színszaggató hangon bögtek a pörkölődő tehének.

A halni készülő Tógyer fel-kiáltott:

— Ne búsuljon, amíg engem lát, tekintetes asszony! S mint valami mesebeli hős, visszaro-hant az istállóba, az égő gerendák közé. Soká tart vissza. Ak-kor is csak vándorogott. Beszél-ni is alig tudott, mert egy égő gerenda a fejére zuhant.

— Eloldad a teheneket? — s-kollott Mari néni.

Tógyer lerokadt a tornác mel-lé. Egy ócska fejszét szorongatott a kebelén.

— Te kelekötty! A fejszét men-tetted ki?

— Honya minden leég... — nyögte Tógyer, — a ház is... s nem lesz, hova lehajtsa a fejét a tekintetes asszony, gondoltam istalom... ha új házat kell épí-teni... mivel menjünk az erdőre fát vágni az új házhoz, ha még fejsze se lesz? — Így szólt el-elhaló hangon, apró disznósze-mében hűséggel és ragaszkodással s büszkén, hogy a kötelessé-gét teljesítette.

A tehének bentsültek az istá-lóban. Mari néni szegény lett, de a háza nem égett le, mert mielőtt átterjedt volna, eloltották a tű-zet. Harmadnapra az egyikerekü Tógyer behalt az égésébe.

Ott temették el a kúria olda-lában, a családi temetőben, családtagok közé. Haszon nem volt a kőgyámból soha. De család volt. S a régi család a régi úr, nem véletlenül hírtá cselédnek. A család szót oly rokon-hangzásban.

Időszerű kislexikon

Sveorszag, Skandinavia hat-almas semleges állama, gyakra kerul az érdeklodes homlo-ker-be. A hadviselő felek is külö-nos figyelemmel kísérik Sv dor-szag politikáját. Mit kell tud-nunk Svédorszagról? Területe 450.000 négyzetkilométer, lakoi-nak száma 6 és félmillió. Fővá-rosa Stockholm. Királyság. Je-lenlegi uralkodója V Gusztáv, a Bernadotte-házból. Svédország Európa legnagyobb vasérmerte-lője és a világ legnagyobb vas-exportőre. A svéd vasérc a leg-jobb minőségű a világon, mert tiszta vastartalma 60-65 száza-lék, míg más vasérc 30-45 százalék. A svéd vasérc kivétel a háború előtt kb. egyetlen arany-ban oszlott meg Németország és Anglia között. Nyersanyagokból bőven ellátott ipara és jó kikötőkre támaszkodó kereskedelme van. A lakosság egyharmada foglalkozik csak földműveléssel és állattenyésztéssel. Ideális a nemzetiségi helyzete: 98,8 száza-lék a svédok száma. Teljes a val-lási egység is: 99,8 százalék lutheránus. Svédország még a háború kitörése előtt sietett sem-legességét kinyilvánítani s ezt megőrizte Németország norvégiai akciójakor is. Ez azonban nem akadályozta meg, hogy svéd önkéntes csapatok ne harcoljanak a bolsevizmus ellen háború-ban.

— A vallás- és közoktatásügyi miniszter a Dunántúli történeti, társadalmi, gazdasági és művelődési viszonyainak módszeres kivizsgálására és megismerésére Pécs székhellyel Dunántúli Tudományos Intézet felállítását rendelte el. Az intézet a m. kir. val-lás- és közoktatásügyi miniszter közvetlen felügyelete alatt áll.

A közönség szava

Vezessenek be gyermekhajnyirási árat

Tisztelt Szerkesztő Úr! A vasárnap: „Debrecen”-ben olvastam a fodrász-árszabályt. Azt a kérést vetem fel, hogy mivel eddig a gyermekhajnyírás külön osztályba tartozott és most nincs megszabva, hogy mennyit kell fizetni a gyermekhajnyírásért, maga a szakosztály állapítsa meg erre árat. Nem hiszem, hogy ugyanannyit kérnének érte, mint a felnőttek nyírásáért. Különösen fontos ez olyan családoknál, ahol sok gyermek van. A gyermekáldást segíteni kell, hiszen meg a vasútnál is kedvezményt adnak nekik.

Tisztelettel:
Egy előítélő családosa.

Németország újabb 429 szerb hadifoglyot bocsátott haza. A szerb katonák már megérkeztek Belgrádba. A kormány nevében Jónics miniszter köszöntötte a sebesült és beteg katonákat és minél előbbi gyógyulást kívánt nekik.

„Halálsgűrű” c. érdekesítő regény kapható kiadóhivatallunkban. Ára 80 fillér.

SPORT

„Nehéz mérkőzés volt a marosvásárhelyi rangadó — mondják a DVSC játékosai. Az MSE túlkeményen játszott, a békéscsabai vereség után presztizskérdésnek tekintette a DVSC legyőzését, a játéktechnikát is rossz napot fogott ki és ítélezéssel sorozatosan a debreceni csapatot sújtották. Több szabályos gólt nem adott meg a DVSC javára és az MSE egyetlen gólya is igazságtalan 11-esből esett, amit Brassai értékesített. A DVSC góljait Szabó, Sidlik és Serfőző lökték. Kétúton védett Keskeny, jó volt B. Nagy, Csokai, Mester, Szilágyi és Sidlik.

A Csabai AK mérkőzést János, az ismert ungvári játéktechnika vezetői. A debreceni játéktechnika vezetői közül dr. Lengyel József vezető a Rusj—Lonsol AFC mérkőzésén.

Korompay (DEAC) bekerült a váltó válogatott keretébe, mely 12-én kezdi meg Vadas Iván irányításával a közös edzéseket.

A Mátyás-csoportban vasárnap DVSC—CSAK, B. Török—Nagybánya, Kol. MÁV—Kol. Bástya és Székelyföldi MÁV—MPMTE mérkőzések lesznek.

Az osztályozómérkőzések ügyében ma érkekeztet tartanak Budapesten, melyre a DVSC részéről Kántor Ferenc és Lindenberg Gyula utaztak fel. Az

értekeztet döntöttek, hogy egy, vagy kétfordulósak lesznek-e az osztályozómérkőzések. Ha egyfordulós lenne, akkor minden mérkőzés semleges pályán kerül lejátszásra. Nézetünk szerint sportszerűtlen volna az egyfordulós osztályozó, emellett anyagilag is súlyosan érintené az érdekelteket, melyek így jelentős bevételről, a közönség pedig a nyári idény egyrészt betöltésére, másrészt sporteseményekről esne el. Valószínűleg a sorsolás is megtörténik a mai napon. A résztvevők szinte bizonyosra vehető, hogy a DVSC, BSZKRT, Budapesti VSC, Győri ETO és Szegedi Vasutas lesznek. A DVSC 9, a Szegedi VSE 7, a BVSC 3, az ETO 4, a BSZKRT 2 pont előnnyel vezet csoportjában és minden csoportban 2—2 mérkőzés van hátra. Az osztályozók május 23-án kezdődnek.

A DVSC esütörtökön Nagyváradi tart edzést a NAC csapatával. A jövő hét esütörtökén a Nagyváradi MÁV jön Debrecenbe edzést tartani a DVSC-vel, egy hét múlva pedig a Szolnoki MÁV-hoz látogat el edzésre a DVSC. Az osztályozómérkőzések előtt így akarja a vezetőség erősebb edzésekkel előkészíteni a játékosokat.

Tisza sűrűsége szépen gyógyul, az utolsó bajnoki mérkőzésen, a Kolozsvári Bástya ellen már valószínűleg játszhat. Perényi súlyosan megsérült va-

sárnap a Szeged ellen, ha nem játszhat Svájcz ellen, akkor Kónya vagy Lakat helyettesíti. Polgár ha nem jönne rendbe, akkor Oajtkár II. lesz kullancs. A szövetségi kapitány még a csatársor jobbszárnyával nincs tisztában, ahol jobbszárny Németh mellett Sipost a vasárnap mérkőzésekben játszó Marosvári helyére pedig Kolláthot, Csabardát és Szuzsát is kombinációba vette. A válogatott szardán edzést tart.

A D Híros erősen javuló formában szépen játszott vasárnap és csak balszerencsével vesztette el az egyik pontot a DEAC ellen.

Bozóki (debreceni piarista gimnázium) negyedik lett a KISOK kardvívóbajnokságban a harmadik Erhardt mellett.

A leventebajnokságban vasárnap Debrecenben a Debreceni LE—Balmazújvárosi LE, Ref. gimn.—Felsőpariskola, D. Nyilastelep—Piarista gimnázium, Hajdúnánás: Hajdúnásai LE—Hajdúdorogi LE. — Hajdúszoboszlón Hajdúszoboszlói LE—Debreceni MÁV LE mérkőzések lesznek.

A D Híros erősen javuló formában szépen játszott vasárnap és csak balszerencsével vesztette el az egyik pontot a DEAC ellen.

Bozóki (debreceni piarista gimnázium) negyedik lett a KISOK kardvívóbajnokságban a harmadik Erhardt mellett.

A leventebajnokságban vasárnap Debrecenben a Debreceni LE—Balmazújvárosi LE, Ref. gimn.—Felsőpariskola, D. Nyilastelep—Piarista gimnázium, Hajdúnánás: Hajdúnásai LE—Hajdúdorogi LE. — Hajdúszoboszlón Hajdúszoboszlói LE—Debreceni MÁV LE mérkőzések lesznek.

90—140.— pengő.

A keddi állatvásárra felhajtás 16 430 darab, gazdát cserélt 126 darab. Árak vágó 100—380 P. súlyú igásló 350—670.— P. közepes 700—1180.— P. jó 1200—1900. Szarvasmarhafelhajtás 820 darab, eladás 375 darab. Árak: II. rendű ökör 150 fillér, elősúlyban különként, III. rendű 130 fillér, II. rendű bika 145 fillér, III. rendű 125 fillér, II. rendű tehén 140 fill. III. rendű 120 fillér 8 százalékos levonással, II. rendű borjú 170 f., III. rendű 150 fillér. Fejőstehén darabonként 900—2100.— pengő, tinó, ökör 200—240 fillér, elősúlyban különként. Irányzat vonatott.

SZERKESZTŐI ÜZENET

S. J. A kéredezett ügyben tessék a debreceni Állami Munkaközvetítő Hivatalhoz fordulni (Hatvan u. 23.). Levelében címet nem írt, ezért válaszolunk itt.

K. Gizejla, A novellát közöljük.

ÁRVERESI HIRDETMEY

Elárverezek 1943 május 5 napján délelőtt 11 órakor Debrecenben, Vendég-utca 77. szám alatt szobabútorok, szőnyegek, stb. ingóságokat 2690 P. becsértékben.

Debrecen, 1943 április 17.
Lőrincz Endre sk. végrehajtó

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZO IRODA

GALOCSY legregibb nyomozó irodája Országon ismert. Zöldfa u. 28-72. 487. 6. 3.

KOSZTOLÁNCZY magányozó irodája megfigyel, nyomoz, Lórántffy u. 19. 1812.

ALKALMAZAST keres férfi

UJSÁGKEZBESITŐ felvezet a „Debrecen” kiadóhivatala. Kézbesítésre alkalmas idősebb asszonyok, vagy férfiak, rokkantak jelentkezzenek a „Debrecen” kiadóhivatalában, délután 4 órakor. Pár órai munkával jó keresethez és nyugdíjas álláshoz jutnak. 1515.

OKLEVELES kérészt keres azonnali belépésre a hajdúdorogi Népfőiskola. 1690.

TIMARSEGÉD, aki sörölni tud felvétetik Piko József fia börtényárban. 18177 5. 9.

LAKATOS segédet, fémsziszoláshoz felvezek azonnalra Erzsébet u. 28. 1871.

ASZTALOS segédet felvezek, Erzsébet u. 28. 1871.

EGY napszamos munkást állandó munkára felvezet a Gebauer-gyár, Hid u. 10. 1869.

HÁZMESTER felvétetik, Tóth Árpád u. 1. 73.

KIFUTÓFIU felvétetik, Golenczy, Sas u. 2. 72.

KIFUTÓ fiút ügyest, s megbízható felvezet a Nagy vasútlelet, csapókanyar. 78.

KIFUTÓFIU 15 éves, fűszerüzletbe felvezek. Csapó 73. 77.

FIATAL ügyes, kézimunkás fiút, vagy lányt azonnalra felvezek, elsőrendű szabóság. Selepi Mihály, Piac 41. 75.

CIPŐFELSŐRÉS készítéshez ragasztó felvétetik, Biró, Piac u. 1850.

URI fodrászsegédet, tanulóval fizetéssel felvezek Nagy, Baltázár Dező u. 14. sz. 81.

CIPŐSZEREGÉDET alkalmazok. Klygyó u. 57. 82.

VARRÓDABA segéd-tanuló, kifutóleány felvétetik, Sövári varroda, Piac u. 46. 4-ik ajtó. 1863.

ALKALMAZAST keres nő

IZRAELITA leépített úrnő társalkodóné, pensióba direktírisznek, felügyelőnének elmenne Cim a kiadóban. 1859.

KITÜNÖEN főző 30 éves intelligens asszony, házvezetőnének ajánlik, gazdaságba is. Ajánlatok „Szimpatikus” jellegre a kiadóba. 1856.

HÖLGYFODRÁSNŐ szombaton délután és vasárnap kisegítést vállal. Cim a kiadóban. 1855.

BÁRMILYEN könnyeb munkát vállalok özv. Szatmáriné, Bruckner u. 5. sz. 1852.

HÁZTARTASI ALKALMAZOTT

BEJÁRÓNÓT felvezek Jelentkezni délelőtt 8—12 óráig, Ajtó u. 21. sz. alatt. 1496.

AZONNALRA szobalányt keresek, Somlai Lászlóné, Alföldi palota. 227.

GAZDASSZONYT keresek magános férfifehez tanyára, ki baromfi nevelésben, tehén fejésben jár. Jelentkezni lehet csak délelőtt 10 órakor. Hunyady u. 1. Kassai sörház. 1809.

BENTLAKÓ, vagy bejárónő, fejni tudó minden, azonnali felvétetik, Cserepes u. 5. 66.

MINDENES főzőnő, élelmiszergyűgyekkel azonnali felvétetik, Arany János 2. II. em. 7. ajtó. 1864.

GYERMEKSZERETŐ komoly mindenestől, bentlakásra azonnali felvezek, Garay u. 25. sz. Nyáriné. 1887.

MEGBÍZHATÓ bejárónő, ki bizonyítvánnyal azonnalra felvezek, Piac u. 68 II. emelet 3. 76.

PARKEITHEZ értő bejárónő azonnalra felvétetik, Hatvan u. 6. III. 10. ajtó. 79.

AJANLAT

ARANYAT ezüstneműt ökszereket, napi áron veszt Takács Sándorné, Piac u. 56. 209. 8. 2.

CIANOZTASSON Család cianozó vállalat. Lakásvizsgálatok felelősséggel Rákóczi u. 9., telefon: 14-27. 631 7. 1.

TÖRÖTT gramofon lemezert 220-at fizetek. Villanykörte csere 30 fillér. Biró, Hunyadi u. 22. 739 7. 3.

SZAPPANNAK való zsirt szappanra keresek. Pál János szappanosmester, Köcsi u. 8. 634. 11. 19.

SZÖRME bundákat javítok alakítok, festek. Veszt eladok Köváry szűcsmester, püspöki palota. 1. 31. 593.

LEGOLCSÓBBAN kifogástalanul fest tisztít. Weisz keimefestő Arany János u. 29. 1900 vv.

ÉRTEKES kelegyét toledóval is gyorsan kézimunkázunk. Hozott anyagjait külön bebiztosítottuk „Favorit”-ban Csapo 24. Weisz Sámuel né vállalja. 1560 5. 5.

HASZNALT orakat veszt javított eladok. Schiffmann Vendég u. 7. kisállomásnál. 1792 1. 3.

HASZNALT varrógépet, rádiót veszt, elad, s cserél. Lévy, Kassa út 1. sz. telefon: 33-94. 635. 6. 5.

ÖNKÉNTES URAK! Egyenruhára tiszta lennes, kásvon érkezett. Tegdes, Kásvin-tér 19. 1870 8. 5.

CIPŐT, retikült, antilop cipőt bőrrre festek. Hatvan u. 2. sz házfelügyelő. 1865.

KERESLET

MEGVÉTELRE keresek fenyképezőgépet, írógépet, gramofont, gramofonlemezt, gyermekesit, dísz tárgyakat. — Biró, Hunyadi u. 22. 739 7. 3.

NAGY Singer varrógépet és szabóvasakat veszt keresény, sodrony Cim a kiadóban. Alföldi palota 56.

TOLLAT, legmagasabb papírban veszt Hangya tolglyújtó telepe, József út, herceg u. 71. 1799 5. 9.

OKTATÁS
SZEPTEMBERI polgári iskolai magánvizsgára előkészít gyors, s biztos eredménnyel felőtteket is. Rendes tanulóknak vizsgái előkészítésben eredményes segítséget nyújtok, Szabóné, Iskola u. 1. 1818.

I. GIMNAZISTA fiam mellé kisegítőt keresek, korrepetálással. Cim a kiadóban. 85.

TARS

ÖSKERESZTÉNY józan életű mestervizsgázott sütőgédő önállósításához olyan keresztyény józanéletű társat keres, kinek legalább 2—3 ezer pengő készpénze van. Cim a kiadóban. 1802.

SZABADALOM eladó, vagy gyártásához pénzesztársat keresek. Cim a kiadóban. 1861.

TÁRSAT KERESKEK. Egy tisztos vagyon áll rendelkezésemre Budapestről Debrecenig, ingóság szállításra, Jutányosan társulhat. Cim Kozma Debrecen, Tóth Árpád u. 64. sz. 1846.

HANGSZER
ZONGORÁK 800 pengőért egyenes húros — 1200 pengőért kereszt-húros. Megbizva Tanczer, Batthyány u. 1. 55.

RADIO javítás evtizedes gyakorlati Szabó műszeresné. Csapo u. 84. sz. telefon: 32-54. 1562 5. 26.

RÁDIÓT bérelnek, ajánlatok 3—4 óráig Hatvan u. 1. I. 23. Papp főhadnagy. 1842.

BUTOR

NINCSEN fényes kirkatunk; minden bútor olcsón adunk, Piac u. 71. udvarban Brilline. 441 6. 30.

HALOSZOBÁK ebéd-ök, kombinált szobák konyhaberendezések. Számon bútorüzletében Jóninés előnyös árak Hunyadi u. 2. 1505 5. 5.

ELADÓ 180x76 arany keretes tükör barna ágyszerény, sodrony Cim a kiadóban. 1839.

AUTO, MOTOKERÉKPÁR

KERÉKPÁR, villanyt szerel javít Kerekes Hatvan u. 4. (fópostával szemben). 598 6. 30.

PERZSASZÖNYEG valódi perzsaszőnyeg, — 270x370 méter, olcsón eladó. Pásti u. 2. II. 4. 80.

GAZD ESZKÖZ

MEZŐGAZDASÁGI gépeket, eszközöket, aktrészeket elad, vásárol vitéz Nagy János, Hatvan u. 41. 1565 8. 1.

SZŐLŐKÁRO minden méretben kapható, Kemény faterlep, Kishegyesi út 4. sz. 1476.

GAZD. TERMÉNY

FÜGEFA többesbe, gyökere, még a régi „on kapható, Hatvan u. 24. Házfelügyelőné. 194.

ELADÓ HAZ

WESELENYI u. 117 sz ház eladó. Értekezni lehet: Pécsi és Papp ügyvédeknel, Iparkamara. 1495 vv.

ELADÓ Károly Ferenc József út 20. sz. ház fele. Értekezni: Rákóczi u. 24 B. 1829.

DEREKESKE, Bihar megye nagyközömben 1500 négyszögöl területen, főútcán, tiz helyiségből álló, közte egy kirakatos üzlethelyiség, (volt patika), téglaház, húsz méteres, cseréptető, gazda sági épülettel, kétrekeszes sertésüzlettel, 44 ezer pengő készpénzzel eladó. Helyben járásbíróság, polgári fiú-és leányiskola, fűszergabiróság, pénzügyorség, s villanyvilágítás, betonjárdá Vendéglőnek, étteremnek, más üzletnek kiválóan alkalmas. — augusztusban elfoglalható. Cim a kiadóban. 1848.

ELADÓ FÖLD

PENYIGE mellett 114 hold föld eladó, vagy bérbeadó. Pécsi és Papp ügyvédek iparkamara. 1495 vv.

KELETI pergők, 15 db. kiállítási és versenyképesek és 2 darab belga anványul eladók Cim Cerled u. 11 cukrászda. 1890.

ELADÓ egy pár szép páva, Szalkai u. 8. 135.

Szerkesztésért felelős: **PALFI JÓZSEF**
Kiadásért felelős: **IFJ. SZICSETHY GYULA**
főszerkesztő-gazdató
Kadja és nyomja a **TISZANTÓLI KÖNYV** és **LAPKIADÓ R. T.**
Felelős nyomdaigazgató: **SZICSETHY KAROLY**

1220 7. 16